

2013

AASTAARUANNE

Sisukord

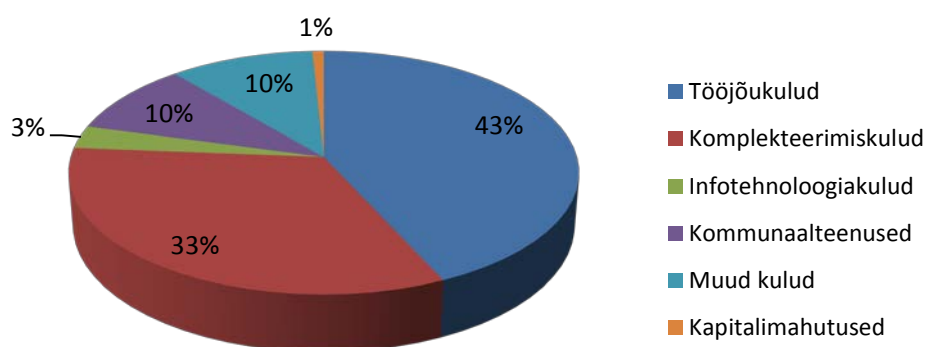
Finantsid	2
Raamatukogu ja lugejad	3
Kogud.....	7
Arendustegevus.....	9
Töö käsikirjade ja haruldaste raamatutega	14
Bibliograafiatöö ja kogude kirjeldamine e-kataloogis ESTER	15
Teadustöö.....	16
Koostöö	17
Personal.....	19
Näitused ja üritused	21
Lisa 1. Tartu Ülikooli raamatukogu arvudes 2010-2013.....	24
<i>Tabel 1. Tulud ja kulud 2010.- 2013.a (tuhat eurot).....</i>	<i>24</i>
<i>Tabel 2. Tartu Ülikooli komplekteerimiskulud 2010.- 2013.a (tuhat eur) .....</i>	<i>24</i>
<i>Tabel 3. TÜ Raamatukogu (pearaamatukogu) komplekteerimiskulude jagunemine teaduskonniti 2010.-2013.a (tuhat eur) .....</i>	<i>25</i>
<i>Tabel 4. Lugejateeninduse näitajad 2010.-2013. a .....</i>	<i>25</i>
<i>Tabel 5. Tartu Ülikooli raamatukogu kogud 2010-2013. a (EVS-EN ISO 2789:2003 järgi).....</i>	<i>27</i>
<i>Tabel 6. Kogude kirjeldamine e-kataloogis ESTER 2010.-2013. a.....</i>	<i>27</i>
<i>Tabel 7. Kogude hooldus- ja ennistustööd 2010.-2013. a.....</i>	<i>28</i>
<i>Tabel 8. Kasutajakohad ja tehnilised vahendid 2010.-2013. a.....</i>	<i>29</i>
<i>Tabel 9. Töötajad 2010.-2013. a.....</i>	<i>29</i>
Lisa 2. Tartu Ülikooli raamatukogu töötajate publikatsioonid 2013. aastal	30
Lisa 3. Tartu Ülikooli raamatukogu töötajate ettekanded konverentsidel ja seminaridel 2013. a.....	35
Lisa 4. 2013. a korraldatud konverentsid ja seminarid	38
Lisa 5. 2013. aastal korraldatud näitused.....	40
Lisa 6. Fotokroonika	42

Finantsid

Tulud ja kulud 2010.- 2013.a (tuhat eurot)

	2010	2011	2012	2013
Tulud kokku (tuh krooni)	4692,8	4609,5	4349,9	4050,2
ülikooli eraldised	2370,4	2287,6	2069,7	1935,1
otse riigilt	1552,3	1545,8	1533,9	1546,1
tulud tasulistest teenustest	160,6	163,1	258,1	155,4
muud tulud (teadustegevus, projektid, lepingud, ettevõtete ja eraisikute sponsorlus)	609,5	597,0	453,7	368,2
Kulud kokku (tuh krooni)	3720,1	3573,9	3770,5	3685,1
Jooksevkulud sh,	3611,2	3536,0	3767,1	3652,3
tööjõukulud	1599,5	1540,9	1607,1	1585,8
Komplekteerimiskulud	1135,4	1277,3	1372,2	1206,7
infotehnoloogiakulud	15,1	53,4	128,0	113,4
kommunaalteenused	333,5	289,6	300,4	353,4
muud kulud (lähedused, transport, kantseleikulud, majanduskulud, koolitus jm)	491,7	374,8	359,4	381,9
Kapitalimahutused	108,8	81,3	3,4	32,8
ehitiste soetamine ja kapitaalremont	38,5	0	3,4	32,8
Investeeringud infotehnoloogiasse	70,3	81,3	0	0
Jääk	972,8	1035,5	579,3	365,0

Tabelist nähtub, et võrreldes 2012. aastaga vähenesid raamatukogu tulud 2013. aastal 5,7% ja kulud 5,2% võrra. Kulude võrdluses kasvasid kommunaalteenused ja muud kulud (lähedused, transport, kantseleikulud, majanduskulud, koolitus jm) ning kapitalimahutused. Seevastu vähenesid tööjõu-, komplekteerimis- ja infotehnoloogiakulud.

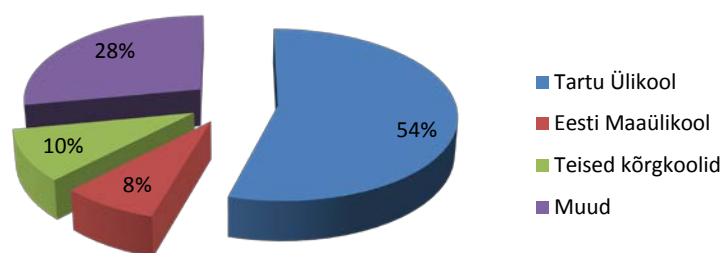
Joonis 1 Raamatukogu kulude jagunemine 2013. aastal

Pearaamatukogu komplekteerimiseelarve kokku oli üle 1,4 miljoni euro, millest Haridus-ja Teadusministeeriumi eraldis moodustas 819 096 eurot. Võrreldes 2012. aastaga vähenes komplekteerimiseelarve 6,9% võrra. Komplekteerimiseelarve jääk seisuga 31.12.2013 oli 128 322 eurot, millest oli suurem osa broneeritud.

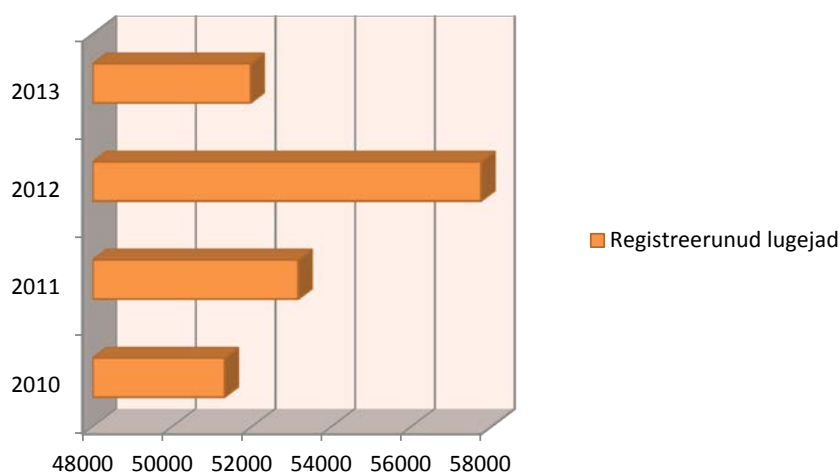
Komplekteerimiskulude täpsemat jaotust vaata **Lisa 1., tabel 2.**

Raamatukogu ja lugejad

2013. aasta lõpuks oli raamatukogul 51 963 registreeritud lugejat (2012. aastal 57 750), neist väljastpoolt Tartu Ülikooli 23 660 ehk 46%. (2012. aastal 30321 ehk 53%). Lugejate osakaal andmebaasis jagunes tegevusalati järgmiselt: üliõpilased (sh Avatud Ülikool) moodustasid 58,3% , õppejõud, teadurid, doktorandid 10,3% ja muud 31,4% lugejate üldarvust.

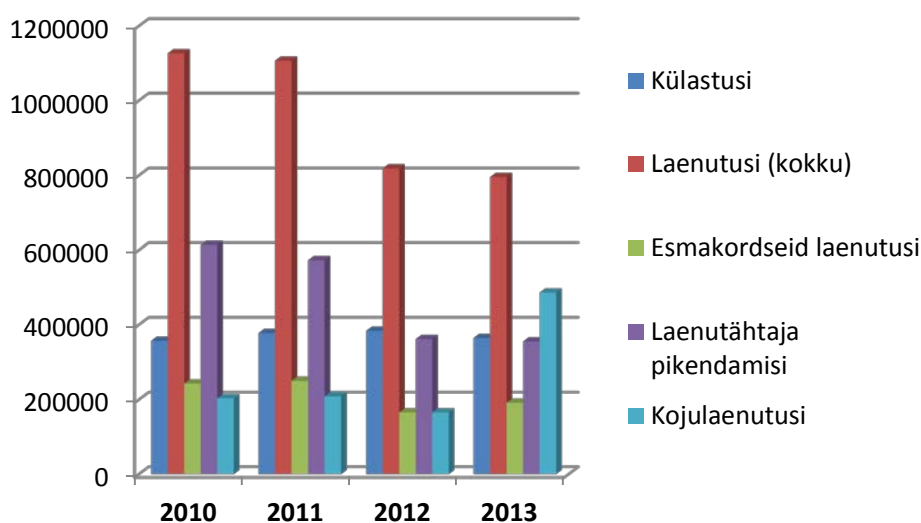
Joonis 2 Raamatukogu lugejate jaotus kõrgkoolide lõikes 2013.a

Joonis 3 Raamatukogu registreerunud lugejate arvud 2010-2013

Võrreldes eelmise aastaga vähenes lugejate arv andmebaasis 10% võrra. 2013.aastal korrastati lugejate andmebaasi – ÕISI järgi kontrolliti ülikooli liikmeskonna staatus ja analüüsiti lugejate aktiivsust (laenutused, külastused, lugejakaardi aegumised/pikendused). Kokku kustutati lugejaandmebaasist ca 8000 lugejakirjet, nende hulgas oli üle 5000 nn „muud lugejad“ ehk TÜ-ga mitte seotud lugejad.

2013. aastal registreeriti pearaamatukogus 214 946 füüsilist külastust ning 3 316 467 virtuaalset külastust. Virtuaalkülastuste hulka on arvatud Tartu ESTERi kataloogi külastused (ühine Tartu raamatukogudele) 507 427, TÜ raamatukogu digiarhiivi külastused 3 054 109 ning ebrary e-õpikute kasutussessioonid 11 931.

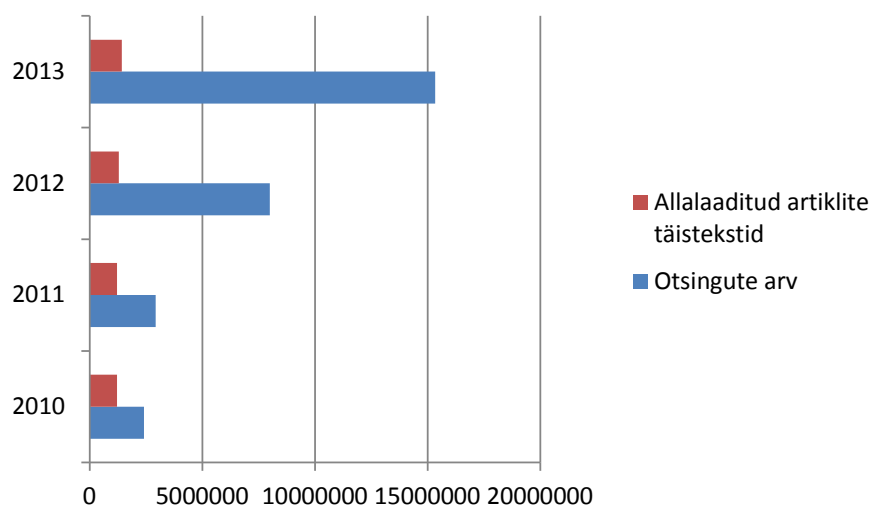

Joonis 4 Raamatukogu kasutamine 2010-2013

Raamatukogu külastatavus teaduskondade kaupa

Teaduskond	2012/2013 õa	2013/2014 õa (30.04.14 seisuga)
Usuteaduskond	3412	2740
Õigusteaduskond	12681	11356
Arstiteaduskond	19087	16913
Filosoofiateaduskond	42385	34685
Loodus- ja tehnoloogiateaduskond	28270	21507
Kehakultuuriteaduskond	4339	2880
Majandusteaduskond	6893	6256
Matemaatika-informaatikateaduskond	7133	6988
Sotsiaal-ja haridusteaduskond	23528	20938

2013. aastal kasutati aktiivselt elektroonilisi teenuseid raamatukogu kodulehekülje vahendusel. Viimast tõendab suurenev e-teavikute kasutamine: 2013.a oli otsingute arv kaugjuurdepääsuga andmebaasides 15341356 , 2012. aastal 8001605.

Joonis 5 Andmebaaside kasutamine 2010-2013

Aasta jooksul registreeriti 795 549 laenutust (2012.a 818 846), sh 191 611 esmakordset laenutust, 361 664 laenutähtaja pikendamist. Laenutuste arv vähenes 3% ja laenutähtaegade pikendamine 2% võrra. Samas kasvas kojulaenutuste ning tellimuste arv hoidlast lugemissaali.

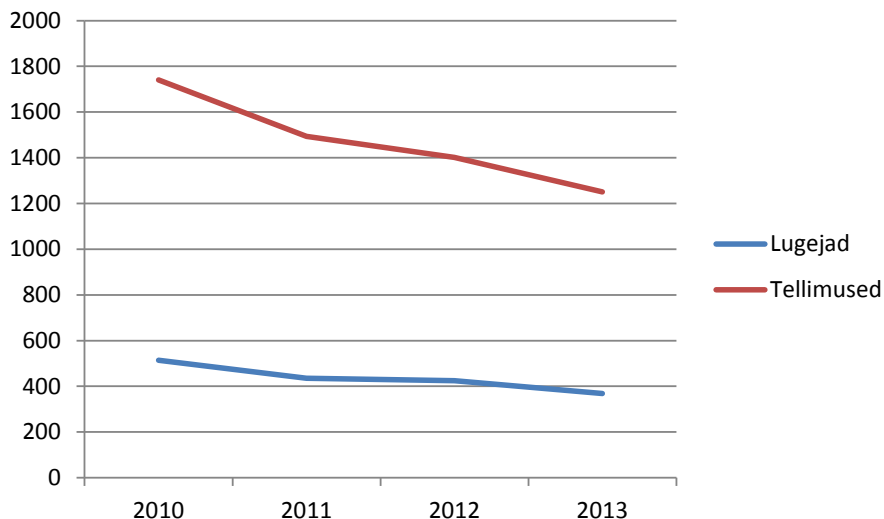
Laenutusautomaadiga laenutati 2013.a 22 195 eksemplari.

Laenutamine teaduskondade kaupa

Teaduskond	2012/2013 õa	2013/2014 õa (28.04.14 seisuga)
Usuteaduskond	3170	2370
Õigusteaduskond	13031	9916
Arstiteaduskond	14976	11702
Filosoofiateaduskond	40049	29634
Loodus- ja tehnoloogiateaduskond	13822	10183
Kehakultuuriteaduskond	3545	2872
Majandusteaduskond	8580	6388
Matemaatika-informaatikateaduskond	3710	3122
Sotsiaal-ja haridusteaduskond	31910	24318

Lugejateeninduse statistilisi andmeid vt **Lisa 1., tabel 4.**

Raamatukogudevahelise laenutuse (RVL) teenust kasutas 2013. a 368 lugejat (2012. a 425), kellelt laekus 1251 tellimust (2012. a 1401). Jätkuv langus RVL kasutamises on seletatav e-ajakirjade ja e-monograafiate hulga kasvuga ning avatud juurdepääsu liikumise arenguga. Ostetavate andmebaaside hulk ja mitmekesisus katab suuremas osas lugejate esmavajadusi ja lugejad eelistavad lihtsamat teed vajalikke allikate kättesaamiseks.

Joonis 6 RVL teenuse kasutamine 2010-2013

Esmakursuslaste koolituse läbis 809 tudengit, koolitusi tehti kokku 50 tundi. Koostöö on jätkunud nende teaduskondadega, kus on juba kujunenud tavaks uued lugejad raamatukokku koolitusele saata.

2013. aastal kaasajastati ja täiendati olemasolevaid infopädevuse kursusi arvestades erinevate sihtgruppide vajadustega. Infopädevuse kursust vabainena pakutakse kõigis stuudiumi astmetes ning lisaks gümnasistidele (vt Arendustegevus lk 10).

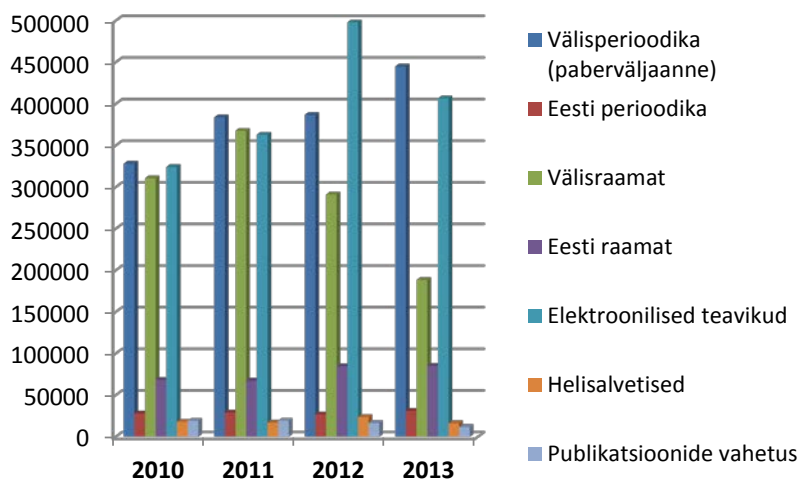
Endiselt suurt tähelepanu osutatakse erivajadustega lugejatele, seda koostöös TÜ õppeosakonnaga (vt Arendustegevus lk 10).

Raamatukogu avas 3. korrusel lugejate puhketsooni, mis on mõeldud kohtumisteks ja vestlusteks. Samuti sai raamatukogu 2013. aastal lõpuks kauaoodatud lifti, mis võimaldab liikumispuudega lugejatel probleemideta juurdepääsu raamatukogu kõikidele korrustele.

Koostöös üliõpilasesindusega jätkati ööraamatukogu projektiga. Sessi ajal olid kuni kella üheni öösel tudengite kasutuses valdkonnasaalid, kojulaenutus ja kõik arvutitöökohad, pakuti kerget kehakinnitust ja vaimuvirgutust. Laste eest hoolitsesid lastetoas Nimmik-Nummik raamatukogu töötajad, naiskorporatsiooni korp! Filiae Patriae ning üliõpilasesinduse liikmed.

Kogud

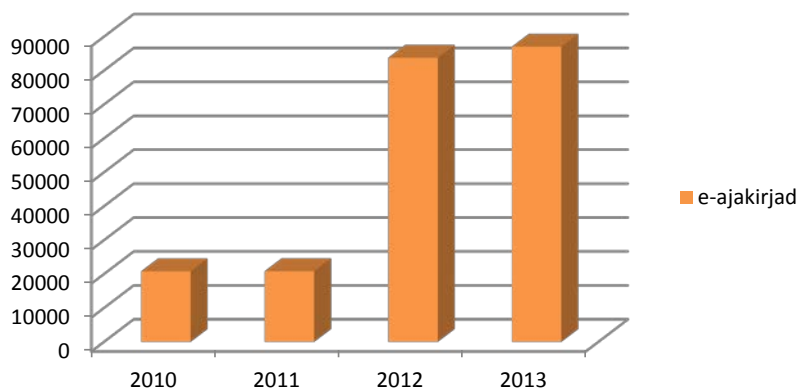
Kogude täiendamiseks ning elektrooniliste andmebaaside ja ajakirjade kasutuslitsentside ostmiseks kulutati 2013. a 1,33 mln eurot (2012. a 1,53 mln eur), sellest elektrooniliste teavikute kasutuslitsentsidele 0,40 mln eur (2012.a 0,49 mln eur). Pearaamatukogusse ja teaduskondade erialaraamatukogudesse muretseti teavikuid kokku 1,43 mln eur eest (2012. a 1,68 mln eur).

Joonis 7 Pearaamatukogu komplekteerimiskulud 2010-2013.a (eurod)

Tartu Ülikooli teadus- ja arendustöös on väga oluline elektroonilise teadusinformatsiooni olemasolu. 2013. a lõpuks oli raamatukogu vahendusel loodud juurdepääs 120 sidusandmebaasile, mis sisaldasid 87007 teadusajakirja täisteksti või referaati, hulgaliselt teatmeteoseid ning maailma juhtivate teaduskirjastuste monograafiate elektroonilisi versioone.

e-ajakirjad

Joonis 8 E-ajakirjade nimetuste kasv 2010-2013

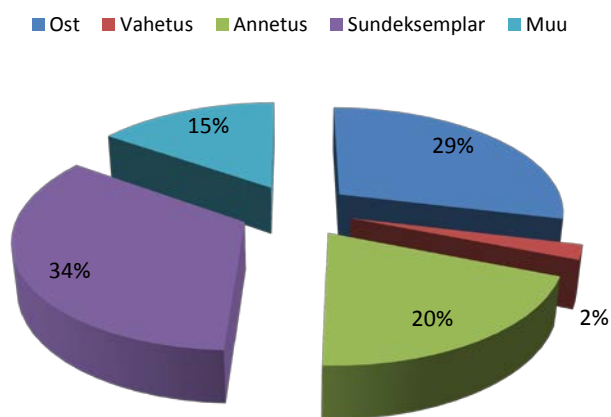
E-raamatute osas pole hüppelist muutust toimunud, kuigi huvi e-raamatute vastu on suur. TÜ raamatukogu kasutajad eelistavad IP- põhise juurdepääsuga e-raamatuid. 2013.aastal oli üle poole aasta avatud kogu kirjastuse Springer e-raamatute kollektsioon (üle 42 000 e-raamatu), mille kasutatavus oli väga hea. Paraku on kirjastuste e-raamatute pakkumised endiselt valdavalt temaatilised ja paindlike ostuvõimaluste puudumise tõttu on raamatukogu mitmel korral pidanud otsustama ka hoopis paberkandja kasuks. Eesti e-raamatu turul pole muutusi toimunud – eesti e-raamatud on mõeldud vaid erakasutajatele (v.a Äripäeva käsiraamatud ja TEA entsüklopeediad).

Olulisemad ja suuremad annetused 2013.aastal olid: 70 raamatut (peamiselt teatmeteosed ja vene eksiilkirjandus) prof. Sergei Issakovi raamatukogust, mis anti pidulikult üle 8.oktoobril; ZBI raamatukogu reorganiseerimise käigus TÜ raamatukogule üle antud trükised, usuteaduslik kirjandus (annetaja Hans Christian Knuth), valik raamatuid Elina Öpiku raamatukogust, ajaloo osakonna poolt raamatukogule üle antud väljaanded (50 kasti) jne. Palju väljaandeid võeti vastu reservfondist ja sorteerimise käigus erinevatelt laopindadelt varem saabunud annetustest. 2013. aastal lõpetati TÜ kunstiajaloo kabineti raamatukogu vastuvõtmine.

Välisvahetuse maht vähenes 2013.aastal 59 punkti võrra ja seisuga 31.12.2013 on raamatukogul 111 vastastikuse vahetusega punkti. Vahetust puudutavad muudatused olid tingitud eelkõige asjaolust, et paljud väljaanded on hakanud ilmuma elektrooniliselt ja avatud juurdepääsuga. Väheoluline polnud seejuures kulude kokkuhoid (postikulude, väljaannete maksumus).

2013. aastal kasvas e-raamatupoe tellimuste (2010 oli 157 tellimust, 2011 105 tellimust, 2012 88 tellimust ja 2013 230 tellimust), müüdud trükiste (2010 müüdi 399 trükist, 2011 203 trükist, 2012 220 trükist, 2013 trükist 534) kui ka registreeritud kasutajate arv (seisuga 1.01.2013 oli poel 27, seisuga 31.12 oli neid 70).

Aasta jooksul kasvasid ülikooli raamatukogu kasutuskogud 45209 teaviku võrra, ulatudes aasta lõpuks 3 598 503 arvestusühikuni. Kõik kogud (kasutus-, vahetus- ja varukogu) kokku sisaldasid aasta lõpuks 3 906 174 teavikut. Tartu ülikooli raamatuvara suurus 2013. a lõpuks oli 4 212 715.

Joonis 9 Kasutuskogusse arvele võetud teavikud komplekteerimisallikate lõikes 2013.a

Statistilisi andmeid vt **Lisa 1., tabel 5.**

Arendustegevus

2013. aasta arendusülesanded olid järgmised:

- E-raamatukogu arendamine
- E-kursused
- Teenuste kvaliteedi tõstmine ja nende arendamine
- Infotehnoloogilise infrastruktuuri arendamine
- Open Accessi temaatika
- Eestisisese ja rahvusvahelise koostöö arendamine (vt Koostöö, lk 14)
- Raamatukoguhuone rekonstrueerimine
- Raamatukogu arengut ja tegevust reguleerivate dokumentide koostamine

Eestikeelne e-õpik

2013. aasta jäi erinevatel põhjustel õpikute arvu poolest natuke tagasihoidlikumaks kui varasemad aastad. Suur osa õpikuid on juba kättesaadavad kas siis DSpace'i, Ebrary kaudu või kasutavad õppejõud võimalust panna oma materjalid üles õppeinfosüsteemi. Viimasel juhul leitakse, et tudengitel on juurdepääs olemas ja dubleerimine pole vajalik. Pealegi saavad õppejõud siis ise paremini oma materjale hallata, kättesaadavaks tehakse ainult mingi õppetööks vajalik osa.

Väga suure osa sellest, mis oleks tarvis kättesaadavaks teha, s.h. alusmooduli õpikud, võtavad enda alla tõlkeõpikud. Ja nende puhul on kahjuks nii, et raamatukogul puudub originaali autori luba elektrooniliselt kättesaadavaks tegemisele.

2013. aastal tagati juurdepääs 24 väljaandele TÜ digiarhiivi DSpace kaudu (üks neist on õpiobjekt) ja 1 raamatule Ebrary kaudu.

E-kursused

Nii üleülikoolilistel kui ka erialastel infopädevuse kursustel ja lühematel koolitustel on ülikooli õppetöö toetamisel oluline roll. Info kasulikest üleülikoolilistest kursustest levib tudengite seas ning kursused täituvad kiiresti. Samuti on erialareferendid teaduskonna silmis usaldusväärsed partnerid üliõpilastele erialainfoallikaid ja infootsingut õpetama.

Suurem osa e-kursuste õppematerjale on üle viidud Sisu@UT keskkonda. Selle töö käigus sai uuendatud ka materjalide sisu ja tehtud uued ekraanipildid. Uus keskkond võimaldab hoida õppematerjale kursuste keskkonnast eraldi ning kasutada samu materjale erinevatel kursustel. Materjale uuendades tuleb küll silmas pidada nende sobivust erinevatele sihtgruppidele (vahepealkirjad, erinevad näited), kuid see on siiski lihtsam kui uuendada sisult sarnaseid materjale erinevatel kursustel.

Õppematerjalid on nüüd avalikult kättesaadavad raamatukogu kodulehel rubriigis Infootsingu õppematerjalid. Kavatsus on seda lehte edasi arendada avalikuks iseõppimiseks mõeldud e-kursuseks, mis toetaks ülikooli õppetööd.

Teenuste kvaliteedi tõstmine ja nende arendamine

Arvestades lugejate vajadusi tehti ka e-kataloogis ESTER arendusi – koostöös teenindusosakonna, infosüsteemi halduri ja kunstnikuga varustati e-kataloog avakogujuhiga, et hõlbustada teavikute leidmist lugemissaalides. See töö jätkub ka järgmisel aastal.

Suurt tähelepanu osutati erivajadustega lugejatele, seda koostöös TÜ õppeosakonnaga. 2013. aastal jätkus projekti „Rääkivad õpikud“ finantseerimine PRIMUS programmi (SA Arhimedes) vahendusel. Projekti eesmärgiks on abistada pimeid ja vaegnägijaid tudengeid õppematerjalide kasutamisel ja eksamiteks valmistumisel. Projekti raames helindati ja digiteeriti 2013. aastal 15 raamatut. Projektid „Rääkivad õpikud“ ja „Seinteta raamatukogu“ pälvisid 1. koha IFLA International Marketing Award 2013 konkursil.

Raamatukogu Meediasaali loodi töökoht pimedate ja vaegnägijate lugejate jaoks, mis koosneb suurendusteleviisorist, arvutist tarkvaraga JAWS, skannerist ja punktikirja printerist.

Infotehnoloogilise infrastruktuuri arendamine

- Tasemel digiteerimisteenuse pakkumine lugejatele ja teistele asutustele
- Digiteeritud materjalide süstemaatiline tärgtuvastamine
- OJS-platvormi tutvustamine ja toe pakkumine selle rakendamisel
- Digiarhiivis leiduvate materjalide agregeerimine portaalidesse Europeana ja EOD Search.
- Vanaraamatu kirjete saatmine First Search portaali (Heritage of the Printed Book)
- Eesti teadusliku sisuga täistekstide liitmine ülemaailmse infokeskkonnaga
- Jooksvalt töötajate arvutipargi uuendamine

OA nädal raamatukogus

21.-27. oktoobril toimusid TÜ raamatukogus traditsioonilised Open Access Week üritused, mille eesmärk oli tutvustada ja suurendada avatud juurdepääsuga teadusinformatsiooni kasutamist ja avaldamist. Seekordse OA nädala fookuses oli avatud juurdepääsuga publitseerimine ja avatud teadusandmed. Neljapäeval, 24. oktoobril toimus TÜ raamatukogus infopäev, kus tutvustati raamatukogu poolt pakutavaid võimalusi avatud juurdepääsuga publitseerimiseks. Reedel, 25. oktoobril toimus konverentsisaalis paneeldiskussiooniga seminar.

Raamatukogu on alustanud ka *open data* ehk teaduse avaandmete (open data on teadustöö käigus kogutud andmed, mis tehakse internetis avatud juurdepääsuga kättesaadavaks) võimaluste tutvustamist teadlastele http://www.utlib.ee/index.php?e_id=416&e=1

Pilt 1 Open Accessi nädala infolaudas Grete Palksaar ja Liina Espenberg. Foto/TÜ arhiiv

Projektid

Raamatukogu töötajad olid 2013. aastal seotud järgmiste projektidega:

- *Projekt EKKM09-122 Tartu Ülikooli Raamatukogu käsikirjakogud - Eesti ja Euroopa kultuuriloo allikabaas, 2009-2013 (KHO juhataja Malle Ermel, raamatukoguhoidja Mare Rand)*

Projekti eesmärgiks on teha kultuuri- ja teadusloo uurijatele kaasaegsel tasemel veebikeskkonnas kättesaadavaks Tartu Ülikooli Raamatukogu käsikirjakogudes olevad 16.-19. sajandi I poole Euroopa, sh Eesti õpetlaste kirjad ning elu- ja reisipäevikud. Näituste kaudu populariseerida teadus- ja kultuurilugu ning tutvustada avalikkusele Eesti ja Euroopa kultuurikontekstis unikaalseid Tartu Ülikooli Raamatukogu (TÜR) kirjakogusid. Õpetlaste omavaheline kirjavahetus oli kuni 19. sajandini valdav teaduskommunikatsiooni kanal. Idee tutvustamiseks ning nende üle diskuteerimiseks, mistõttu toonast teaduskorrespondentsi võib käsitleda ka iseseisva tekstižanrina. Loodav ESTERi põhine andmebaas võimaldab paremini tuua teaduskäibesse TÜ Raamatukogus leiduv idee levikut ning kultuurimõjutusi kajastav käsikirjaline tekstikorpused ning selle läbi toetada idee leviku ning baltisaksa kultuuri, mis on oluliselt mõjutanud eesti professionaalse kõrgkultuuri tekkimist ja arengut, interdistsiplinaarset uurimist ning lõimida Eesti teadlasi uusaja teadus- ja kultuurilugu käsitlevatesse uurimisprojektidesse rahvusvahelises ulatuses.

- *Projekt EKKM09-118 Estica/Baltica ajalooliste täistekstide digitaalne kättesaadavaks tegemine, 2009-2013 (kogude direktor Kristina Pai)*

Projekti üldeesmärk: hõlbustada eesti kultuuri seisukohalt unikaalsete teadus- ja kultuurilooliste baastekstide kasutamist, muuta humanitaarteadlaste tööks ülivajalik informatsioon sidusrežiimis ülemaailmselt kättesaadavaks. Digiteerida ja sidustada interneti

ja erinevate andmebaasidega vanad Estica/Baltica suure kasutusköormusega väljaanded. Tegevused: Estica/Baltica-sisulistest väljaannetest digitaalse andmekogumi koostamine ning sidustamine erinevate baaside ja repositooriumitega: EEVA; ESTER; TÜ Ri D-Space, Digar. Võimalusel tekstivastuse rakendamine. Tekstide internetibrauseritega otsitavaks muutmine. Kirjeldus: TÜ Raamatukogu Estica väljaannetest leiavad pidevat kasutamist väga paljud. Unikaalsed võõrkeelsed (põhiliselt saksa- ja venekeelsed) trükised, mis on ilmunud 16. sajandist kuni 1945. aastani Eestis ja endistes Balti kubermangudes (Eesti-, Liivi- ja Kuramaal) või käsitlevad Eestit, moodustavad ühe rikkalikuma kollektsiooni (~ 50 000 arvestusüksust) Eesti kultuurimälust. Need väljaanded on ka rahvusvahelises kontekstis tähelepanuväärsed, sest nende seas on trükiseid, mis on säilinud ainueksplaridena või väga vähesel arvul. Estica/Baltica sisulised väljaanded on pidevas teaduslikus kasutuses - neid tsiteeritakse, neist lähtudes koostatakse uurimustöid. Kasutajaskond on lai - ajaloolased, usuteadlased, filoloogid, õigusajaloolased jpt. Lisaks teadlastele on omaaegsed perioodikaväljaanded ka vajalikuks allikmaterjaliks näiteks tänapäeva linnaplaneerijatele

- *Projekt EKKM09-137 Eesti teadusliku sisuga täistekstide liitmine ülemaailmse infokeskkonnaga 2009-2013 (digikogude analüütik Heiki Epner)*

Eestiga seotud humanitaar-, sotsiaal- ja reaalteadusliku sisuga ajalooliste täistekstide digimine ja avaldamine internetikeskkonnas public ja CC litsentsi alusel. Tulemused: 1) Täistekstid sidustatakse Eestiga seotud teadlaste biograafiliste baasidega, moodustatakse virtuaalsed teoste kogumikud. 2) Täistekstid muudetakse leitavaks ja kasutatavaks sõltumata ajast ja objektide või uurijate asukohast. 3) Aja- ja finantskulud konkreetsete väljaannete leidmiseks, hankimiseks ja kasutamiseks minimaliseeritakse. 4) Tekstid lähevad ülemaailmsesse käibesse. Materjalid muudetakse kättesaadavaks kõigile, sh uurijaeeldustega õpilastele. 5) Ülemaailmses käibes toimivad tekstid Eestit, teadust ja kultuuri tutvustavate ja reklaamivate toodetena. Varasemate projektide raames on digitud Eestiga (peaasjalikult Tartu Ülikooliga) seotud dissertatsioonid kuni 1918, ilukirjandust, monograafiaid ja teadusliku sisuga perioodikat. See on omakorda tekitanud nõudluse eelkõige teadusperioodika ja mahukate monograafiate täistekstide järele

- *Projekt SP1RT11175T Eesti e-varamu ja kogude säilitamine (esimene etapp), 2011-2015 (KHO juhataja Malle Ermel)*

Projekti üldiseks eesmärgiks on tõsta erinevate valdkondade teadus- ja õppetöö kvaliteeti raamatukogudes ja arhiivides oleva ning nendesse lisanduva informatsiooni piiranguteta kättesaadavaks tegemise läbi teadlastele, üliõpilastele, kõikidele infotarbijatele nii Eestis kui globaalses ulatuses. Otsesed eesmärgid on:

1. võimaldada kiiremat ja mugavamalt infootsingut Eesti teadus- ja arendustegevuse varustamisel usaldusväärse ja kvaliteetse informatsiooniga;
2. saavutada seisund, kus eesti teadus- ja arendustegevuse jaoks olulise digitaalse informatsiooni kogumine ja analoogkandjatel oleva informatsiooni viimine digitaalsele kujule toimub ühtseid standardeid ja kvaliteedinõudeid arvestades ning kokkulepitud tööjaotuse alusel;

3. suurendada mäluasutuste kompetentsi ja võimekust digitaalsel kujul oleva informatsiooni töötlemisel, säilitamisel ning kättesaadavaks tegemisel;

4. luua keskkond ja parandada tingimusi nii digitaalsel kujul sündinud informatsiooni kui analoogkandjate digitaalkoopiate, samuti analoogkandjatel oleva informatsiooni võimalikult pikaajaliseks säilitamiseks, suurendada algallikate kättesaadavust uurijatel tänapäeval ja tulevikus.

Projekti raames rajatakse paberkandjal olevate liighappeliste teavikute massilise neutraliseerimise keskus Tartu Ülikooli Raamatukogu juurde. Esimesel etapil luuakse neutraliseerimiskeskuse toimiv tehniline baas koos vajalike abiruumide ja teenindava personali ruumidega (üldpindala ca 500 m²). See eeldab ventilatsiooni ja kliimaseadmete ja veetorustike renoveerimist, tagamaks seadmete pikaajaline funktsioneerimine ning raamatute säilimine. Liighappelise paberi neutraliseerimine võimaldab pikendada teavikute elutsükli ligikaudu 3-5 korda. Neutraliseerimiskeskus võimaldab päästa kõik Eesti mäluasutustes olevad liighappelisel paberil olevad raamatud hävimisohust ning pakkuda teenust ka lähiriikide raamatukogudele ja arhiividele.

Raamatukoguhoonde rekonstrueerimine

Raamatukogu sai 2013. aastal kauaoodatud lifti. Kui seni pääses ratastoolis lugeja probleemideta vaid raamatukogu fuajeesse, siis nüüd võimaldab lift juurdepääsu raamatukogu kõikidele korrustele.

Raamatukogu 2. ja 3. lugemissaali põrandale, laele ja seintele tehti uuenduskuur, samuti vahetati välja kõik lugejate lauad ja toolid. Lugemissaalide sisekujunduse eesmärk oli säilitada algset väljanägemist ja stiili.

Lisaks renoveeriti Akadeemia tänavapoolse sissepääsu fuajee ning mõlemad välistrepid-välja vahetati plaadid, mis on nüüd libisemiskindlad ning paigaldati uued käsipuud ja piirded.

2013. aastal jätkus töö hoone renoveerimisprojektiga ning sellesse aastasse jäi ka massneutraliseerimiskeskuse hanke läbiviimine.

Dokumentide koostamine

Direktori korraldusega kinnitati 2013. aastal järgmised dokumendid:

Teavikute kustutamise kord Tartu Ülikooli raamatukogus (7-3/RT 5, 08.02.2013)

Inventuuride läbiviimise kord Tartu Ülikooli raamatukogu kogudes (7-3/RT 8, 04.03.2013).

Võõrkeelse raamatu kogu (F3) uus paigutus ja kohaviidastamine (7-3/RT 10, 11.03.2013)

Hoidlas viibimise reeglid (7-3/RT 12, 20.03.2013)

Teavikute massneutraliseerimise teenuse osutamine Tartu Ülikooli raamatukogus (7-3/RT 13, 10.04.2013)

Teavikute hindamise põhimõtted Tartu Ülikooli raamatukogus (7-3/RT 15, 13.05.2013)

Arenduskogu koosolekute peamised arutlusteemad 2013. aastal olid seotud teavikute kustutamise korra, kogude inventeerimise korra ja teavikute hindamise põhimõtete väljatöötamisega ning raamatukogu põhikirja, personalijuhtimise töökorralduse ja raamatukogu kodukorra uuendamisega.

Raamatukogu erinevates toimkondades tegeleti aasta jooksul mitmete juhendite kaasajastamisega.

Töö käsikirjade ja haruldaste raamatutega

Haruldaste raamatute kogusse lisandus ostude, annetuste ja vanema võõrkeelse raamatu kogu läbitöötamise käigus 94 trükist (võõrkeelne – 17, eestikeelne – 77). Kunstikogusse inventeeriti 21 eksliibrist, fotosid inventeeriti 4 nim.

Raamatukogule anti üle Jaan Undi (Unt), Mari Murdvee ja Linnart Mälli isikuarhiivid. Täiendusi saabus prof Sergei Isskovi, Siegfried Aaslava, Ruth Paimre isikuarhiividele. Eesti Loodusuurijate Seltsi Jakob von Uexkülli Keskus deponeeris tähtajatult käsikirjade ja haruldaste raamatute osakonda J. v. Uexkülli käsikirjad. Oma arhiivimaterjale loovutas prof. Ott Kurs.

Fotosid annetasid prof Peeter Tulviste (TÜ psühholoogia labori tegevusest), dots Hillar Palamets (TÜ fotokroonikat) ja prof Arvo Tikk (TÜ arstiteaduskonna tegevusest).

Kunstnik Jüri Arrak kinkis oma eksliibrisenäituse avamisel raamatukogule 131 enda kujundatud eksliibrist.

Näitused:

Kuna 2013. sügiseni oli näitusesaal remondis, siis KHO töötajate koostatud näitusi ei eksponeeritud. Paralleelselt 2014. a kalendri koostamisega asuti ette valmistama ekspositsiooni TÜR-is leiduvatest 15. saj – 16. saj l p trükitud illustreeritud raamatutest (M. Ermel, K. Tammur), mille avamine lükkus jaanuari 2014. KHO materjale deponeerisid oma näitustele TÜ Ajaloo muuseum, TÜ kunstimuuseum, KUMU, Kadrioru kunstimuuseum ja Mikkeli keskus.

Projektid:

1. Tartu Ülikooli Raamatukogu käsikirjakogud – Euroopa ja Eesti kultuuriloo allikabaas (rahastamine riiklikust programmist „Eesti keel ja kultuurimälu“ 6300,00 €)
2. TÜ Raamatukogu kultuuriloolised kogud (HTM teaduskogude eelarvest 17500,00 €)
3. Eesti e-varamu ja teavikute säilitamine (esimene etapp) – M. Ermel on projektijuht (suhtlemine partneritega; kvartaalsete tegevus- ja kuluaruannete koostamine, Archimedese järelpäringutele vastamine; vahehindamise aruande koostamine; nõukogu koosolekute ettevalmistamine jm)

KHO materjale kasutas aasta jooksul 195 isikut, nendest: TÜ õppejõud ja teadurid – 35; TÜ üliõpilased – 87; uurijad väljastpoolt TÜd – 63; välismaalt – 10.

Materjale laenutati järgmiselt: haruldane raamat - 412; käsikirjad - 779 säilikut , fotod - 103 eks , kunstikogu teavikud – 304.

DSPACE'is arhiveeritud digitaalkoopiate virtuaalkülastusi registreeriti: käsikirjad – 10170; fotod – 6365, kunstikogu – 5773.

Uurijate tellimisel valmistati foto- ja kunstikogu (ja käsikirjalistest) teavikutest: 495 faili (sh fotod 409 faili), kunst 39 faili (trükistest digitaalkoopiate valmistamise kohta peab arvestust IT-osakond). Kirjalikke päringuid OTRS-keskkonda ning KHO töötajate e-postiaadressidele laekus Saksamaalt, Taanist, Gruusiast, Inglismaalt, Poolast, Venemaalt.

Bibliograafiatöö ja kogude kirjeldamine e-kataloogis ESTER

2013. aastal toimus artiklite bibliografeerimine Eesti artiklite andmebaasi ISE (TÜ raamatukogu on kahe teemabaasi haldaja:

- meditsiin ja tervishoid
- keeleteadus

Jätkus TÜ isikkoosseisu artiklite ja *Estonica* artiklite bibliografeerimine. Aasta jooksul bibliografeeriti 3784 artiklit.

2013. aastal korrastati e-kataloogi ESTER märksõnaregistrit vastavalt Eesti märksõnastiku nõuetele. Tartu ESTERi märksõnaregister on üle 90% korras. “Eesti märksõnastiku” (EMS) toimetamine toimub ELNET Konsortsiumi märksõnastiku halduri juhendamisel valdkonnapõhiselt.

Märksõna normikirjed koostatakse Eesti märksõnastiku veebirakenduses ja laaditakse regulaarselt andmebaasidesse ESTER ja ISE. Aasta jooksul täienes ESTER 778 uue normikirjega (nimi, ühtluspealkiri, märksõna), redigeeriti 1571 normikirjet ning liigitati ja märksõnastati 22 708 teavikut.

2013. aasta lõpuks oli e-kataloogis ESTER kirjeldatud 54% ehk 2 158 543 eksemplari Tartu Ülikooli raamatuvarast (pearaamatukogu eksemplarid 1 766 176, TÜ erialaraamatukogud – 341 979) kokku 1 176 273 nimetust.

Seisuga 31. 12. 2013 oli ESTER-iga ühinenud 36 ülikooli allüksuste raamatukogu. Viies ülikooli allüksuses (Tehnoloogiainstituut, Molekulaar- ja rakubioloogia instituut, Botaanika osakond, Geograafia osakond, Kunstiajaloo osakond) puudub raamatukogu, raamatud (teaduskonna ostud, grandioostud) võetakse nende asutuste arvele. Lisaks neile on koostöö Balti Kaitsekolledži, Riigikohtu, Soome instituudi ja Tartu Observatooriumi raamatukoguga.

2013. a. aastal koostati uutele teavikutele 15 569 bibliokirjet, originaalkirjeid oli 8987 ja koopiakirjeid 6582. Kaart- ja sedelkataloogi konverteerimise käigus lisandus ESTERisse 10 740 bibliokirjet, originaalkirjeid oli 8277 ja koopiakirjeid 2463. ESTERi kõrval on raamatukogu koduleheküljel kättesaadavad digiteeritud sedelkataloogid „Võõrkeelsed raamatud ilmunud kuni 1945“ ja „Venekeelsed raamatud ilmunud kuni 1916“.

ESTERisse lisandus 50 388 uut eksemplarikirjet.

Statistilisi andmeid vt **Lisa 1., tabel 6.**

Teadustöö

2013. aasta lõpu seisuga oli raamatukogu teaduskeskuse koosseisus 6 töötajat: 1 vanemteadur, 3 erakorralist vanemteadurit ning 2 teadurit.

Pärtel Piirimäe juhitud sihtfinantseeritava teadusteema „Ideede ja teooriate levik ja retseptsioon Baltimaades Rootsi ja Vene võimuperioodil (17.saj.-20.saj. algus)“ laiemaks eesmärgiks oli ideede ajaloo suuna arendamine Eestis. Selleks ühendati üheks uurimisgrupiks teadlased, kes olid seni tegelenud erinevate ideedeajalooga seotud valdkondadega: poliitilise mõtte ajalugu, õigusajalugu, teadusajalugu, folkloristika, teoloogia, klassikaline filoloogia. Uuringu käigus toodi teaduskäibesse mitmeid seni tähelepanu alt välja jäänud allikaliike, väärtustades eriti Tartu Ülikooli raamatukogu unikaalseid kogusid. Grupp lähtus ühtsetest metodoloogilistest ja teoreetilistest alusarusaamadest. Projekti raames koguti ja süstematiseeriti Tartu Ülikooli raamatukogus ja teistes mäluasutustes paiknevaid allikmaterjale ning loodi kesketest allikatest - rootsiaegse Tartu Ülikooli disputatsioonidest ja dissertatsioonidest - digitaalne andmebaas. Suur osa neist allikatest jõuti läbi analüüsida ning teadustöö tulemused esitati rahvusvahelistel konverentsidel ning publikatsioonides. Perioodil 2008-2013 publitseerisid uurimisrühma liikmed kokku 128 teadustööd eelretsenseeritavates ajakirjades ja kogumikes, lisaks koostati 13 kogumikku projektiga seotud teemadel. Lisaks avaldati arvukalt käsitlusi Eesti-sisestes ja populaarteaduslikes väljaannetes. Uurimisrühma liikmed pidasid üle 60 ettekande rahvusvahelistel konverentsidel ning organiseerisid 4 rahvusvahelist konverentsi.

Suure hulga üksikuurimuste alusel pakkusid teadusrühma liikmed välja täiendusi teoreetilistele mudelitele, mida on kasutatud ideede leviku ja vastuvõtu uurimisel. Erilist tähelepanu pöörati sealjuures aspektidele nagu keskuste ja perifeeriade vahekord, pingeväli pealinnade ja provintside vahel ning ideede muundumine vastuvõtu käigus ja nende kohandamine vastavalt kohalikele ideoloogilistele, poliitilistele ja sotsiaalsetele oludele. Uurijad väärtustasid akadeemiliste disputatsioonide ja dissertatsioonide uurimist, mille teaduslikku potentsiaali on seni alahinnatud.

Raamatukogu teaduskeskusega ühines 2013. aastal teadur Janika Päll personaalse uurimisteemaga „Humanistide kreeka keel varauusaja Eesti- ja Liivimaal: kultuurisild Euroopa kaasaega ja minevikku“.

Projekt „Humanistide kreeka keel varauusaegsel Eesti- ja Liivimaal – sild Euroopa minevikku ja kaasaega“ on pühendatud humanistlikus kreeka keeles tekstidele, kirjanduslikule ja teadusloomingule, mis on loodud atikiseerivas kreeka keeles mitte-kreeka päritolu õpetlaste, tudengide ja literaatide poolt varauusaegsel Eesti- ja Liivimaal (1550-1720), fookusega Tallinnal (Reval), Tartul (Dorpat) ja Pärnul (Pernau); Riial ja Jelgavat (Miitavi) käsitletakse osana kultuurivõrgustikust (inimestevaheliste suhete ning teadus- ja kultuurivahetuse puhul). Projekti eesmärk on luua teemale pühendatud uurimisrühm teadlaste ja raamatukogude koostöös, kinnistada uurimisvaldkonna positsiooni varauusaja ühiskonna ja kultuuri uurimise kontekstis, inventariseerida kõik humanistlikus kreeka keeles tekstid, mis on loodud varauusajal tänapäeva Eesti aladel, või on

sellega seotud ning avaldada need laiemale publikule koos kommentaaridega, mis avavad nende rolli varauusaegses ühiskonnas.

Raamatukogu töötajad olid 2013. aastal seotud järgmiste uurimisteedadega:

- Projekt ETF8938 Euroopa ülikoolid Eesti-, Liivi- ja Kuramaa arstide koolitajaina ning arsti- ja loodusteaduslike ideede vahendajaina varasel uusajal, 2011-2014 (vanemteadur Arvo Tering).

Projektis jälgitakse meditsiini- ja loodusteaduslike ideede retseptsiooni 185 Baltimail töötanud õpetatud meediku dissertatsioonides. Teemad: füsioloogia kiire arengu, eriti Harvey vereringeteooria kajastumine dissertatsioonides; elusolendite tekke ja paljunemise teooriad; haiguste etioloogia, diagnoosimise ning teraapia kontseptsioonid dissertatsioonides; dissertatsioonidetemaatika laienemine uute teemade (kirurgia, sünnitusabi ja silmahaigused) näol; keskkonnamõjutused ja tervislik elulaad dissertatsiooniteemadena; keemia muutumine meditsiini abidistsipliinist iseseisvaks teadusalaks ja selle kajastumine dissertatsioonides; Linné elusorganismide süstemaatika jõudmine disputatsioonidesse; dissertatsioonide muutumine kompilatiivsetest referaatidest kliinilistele vaatlusandmetele tuginevateks uurimistöödeks.

Malle Ermel jätkas tööd raamatukogu ajaloo koostamisega.

Koostöö

Koostöö eesti ja välismaa raamatukogude ning erialaorganisatsioonidega realiseerus esmajoones Haridus- ja Teadusministeeriumi, Kultuuriministeeriumi, ELNET Konsortsiumi, Eesti Raamatukoguhoidjate Ühingu ja Eesti Muusikakogude Ühenduse toimkondade ja töögruppide kaudu. Koostöö sisuks oli avatud juurdepääsu võimaluste tutvustamine Eestis laiemalt, teadusraamatukogude komplekteerimiskava ja finantseerimise põhimõtete väljatöötamine, infosüsteemi ESTER ning ühiste andmebaaside (e-kataloog ESTER, Eesti Märksõnastik EMS, artiklite andmebaas ISE,) ja projekti Eesti e-varamu ja teavikute säilitamine (esimene etapp) arendamine ning elektroonilistele teadusajakirjadele juurdepääsu vahendamiseks ühiste kasutuslitsentside ostmise.

Traditsioonilisteks vormideks välismaa raamatukogudega on publikatsioonide vahetus, raamatukogudevaheline laenutus ning informatsiooniline koostöö.

ESTERite liitmine

Septembris selgus, et Haridus- ja Teadusministeerium on leidnud võimaluse toetada finantsiliselt ELNET Konsortsiumi Tallinna ja Tartu ESTERi liitmiseks. Ettevalmistustööd kataloogide liitmiseks hakkasid koheselt.

EOD rahvusvahelise konverentsi korraldamine

6.06.-07.06.2013 toimus TÜ raamatukogus EOD projekti aastakoosolek ja rahvusvaheline konverents "To Digitise or not to Digitise: Copyright, Public Domain, Orphan Works and Other Issues".

Konverentsi korraldasid EOD võrgustiku koordinaator Innsbrucki Ülikooli raamatukogu ja Tartu Ülikooli raamatukogu. Konverentsil käsitleti viise, kuidas saaksid raamatukogud praegusele ja tulevasele seadusandlusele tuginedes kindlalt otsustada digiteeritavate materjalide üle ja seejuures

maksimaalselt arvestada kasutajate vajadusi. Konverentsil osalesid EOD partnerraamatukogude liikmed, huvilised raamatukogudest, arhiividest, muuseumidest ja mujalt, kus puututakse kokku autoriõiguse küsimustega. Kokku oli ligi 150 delegaati. Koduleht: <http://www.utlib.ee/eod2013/>

2013. aastal osales raamatukogu mitmes Euroopa Liidu ja muudes projektides:

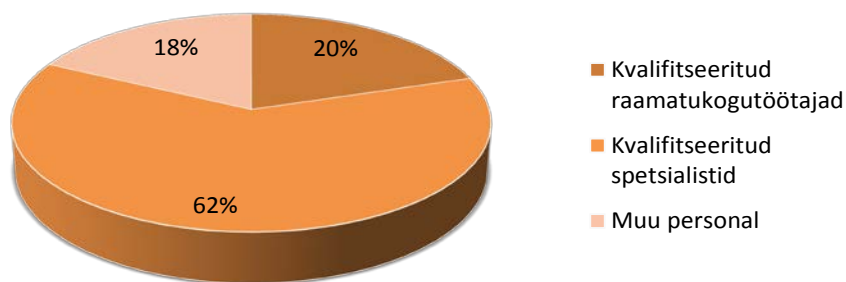
- eBooks on Demand – A European Library Network (EOD) — 2008. aasta lõpus liituti Euroopa raamatukoguvõrguga, mis pakub ühisel platvormil digiteerimisteenust (eBooks on Demand). E-raamat nõudmisel projekti (2007- 30.04. 2014) koordinaator on Tirolili Ülikooli- ja Piirkonnaraamatukogu, mis asub Austrias Innsbruckis. Teenusevõrgustikus osaleb ligi 35 raamatukogu 12 Euroopa riigist. EOD-teenuse eesmärk on digiteerida lugejate soove arvestades autoriõiguste alt vabad trükised ning teha need e-raamatu failidena kättesaadavaks. Kokku on TÜ raamatukogus EOD teenuse kaudu digitaliseeritud 262 raamatut, neist 94 2013. aastal.
- European Libraries —raamatukogu digiteeritud kogud sidustati teiste Euroopa mäluasutuste digikogudega ühisotsingu portaali Europeana kaudu. Osalesid kõik Euroopa Rahvusraamatukogud ja 48 juhtivat teadusraamatukogu. Portaali kaudu tehti ühest kohast otsitavaks üle 200 miljoni kirje, juurdepääsetavaks üle 24 miljoni lehekülje täisteksti ja üle 7 miljoni digitaalse objekti. Sisu hõlmas nii haruldasi raamatuid, käsikirju, pilte, videot jm.
- OpenAIRE—projekti eesmärgiks on pakkuda teadlastele Euroopa Komisjoni Seitsmendast Raamprogrammist toetust saanud teadustöö tulemuste avalikult kättesaadavaks tegemiseks repositooriumi ning selle repositooriumi tutvustamine. Projekti rahastab Euroopa Komisjon ning projektis osalevad EL liikmesriigid. Eestist osalevad OpenAIRE projektis TÜ Raamatukogu, Eesti Rahvusraamatukogu, Tallinna Ülikooli Akadeemiline Raamatukogu ja Tallinna Tehnikaülikool.
- Teadus- ja Innovatsioonipoliitikaseire Programm (TIPS) —programmi elluviija on Tartu Ülikool. 2013. aastal osales TÜ raamatukogu Haridus- ja Teadusministeeriumi ellukutsutud Teadus- ja Innovatsiooni Seireprogrammis ühe põhitäitjana avatud juurdepääsu teemalises uurimuses: Seirevaldkond 1. Intellektuaalomand teadus- ja arendustegevuses Uuring 1.1. Intellektuaalomandi (IO) süsteem ja IO roll väikeriigi teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni (TA&I) süsteemis, võrdlev situatsiooni kaardistamine ja eeluuring. Läbiviimise aeg: III kvartal 2011 – IV kvartal 2013. Raamatukogu poolne vastutavaks täitjaks oli Merit Burenkov. Valminud raport: <http://www.tips.ut.ee/index.php?module=32&op=1&id=3527>
- EIFL-OA finantseering Open Access nädala 2013 korraldamiseks, projekt nimega Encouraging & practical steps for Open Access (OA) publishing among various academic interest groups, kestvus 02.07.2013-02.03.2014. Antud projekti üks eesmärgi on tutvustada Tartu Ülikooli liikmetele võimalusi avatud juurdepääsuga publitseerimiseks. Teine eesmärk lähtus vajadusest arendada diskussiooni avatud teadusandmeid puudutavatel teemadel.

2013. aasta lõpus oli raamatukogu järgmiste rahvusvaheliste organisatsioonide liige:

- Euroopa Informatsiooni Assotsiatsioon (EIA), Balti- ja Põhjamaade haru
- Rahvusvaheline raamatukoguühingute ja –institutsioonide liit (IFLA, International Federation of Library Associations)
- Euroopa Teadusraamatukogude Liit (LIBER, League of European Research Libraries)
- Euroopa Tervishoiuteabe ja Meditsiiniraamatukogude Assotsiatsioon (EAHIL; European Association for Health Information and Library Association)
- Rahvusvaheline Muusikaraamatukogude, -arhiivide ja -dokumendikeskuste Assotsiatsioon (IAML; International Association of Music Libraries, Archives and Documentation Centres)
- Rahvusvaheline Heli- ja Audiovisuaalsete Arhiivide Assotsiatsioon (IASA; International Association of Sound and Audiovisual Archives)
- Rahvusvaheline Õigusraamatukogude Assotsiatsioon (IALL; International Association of Law Libraries)
- Euroopa Teadusraamatukogude Konsortium (CERL; The Consortium of European Research Libraries)
- Balti Audiovisuaalse Arhiivi Nõukogu (BAAC; Baltic Audiovisual Archival Council)
- Bibliotheca Baltica
- SPARC Europe
- ENCES European Network for Copyright in support of Education and Science

Personal

Seisuga 31.12.2013 oli raamatukogus 164 töötajat (148,55 täidetud ametikohta), sh kvalifitseeritud raamatukogutöötajad 33, kvalifitseeritud spetsialistid 102 ja muu personal 29.

Akadeemiline kõrgharidus oli 106 (raamatukogunduslik-16), rakenduslik kõrgharidus 2 (raamatukogunduslik-2) ja keskharidus 28 (raamatukogunduslik-4) töötajal. Teaduskraadiga töötajaid oli 15.

Tartu Ülikooli aumärgiga tunnustati 2013. aastal **Malle Ermelit**.

Arenduskogu otsusega 10. juuni 2013 tunnustati raamatukogu töötajaid ning raamatukogu ees teeneid omavaid isikuid:

Teenetemärk

- **Kristina Pai** – Euroopa teadusraamatukogude ühenduse (LIBER) 41. aastakonverentsi eduka korraldamise eest (märk nr 60)

Aastapreemia

- **LIBERi korraldustoimkond** — Eesti ajaloos suurima raamatukogundusliku ürituse eduka läbiviimise eest

Tegijad

- **Lembi Abel**- töökas ja abivalmis kolleeg
- **Katriin Kaljovee**- tulemusliku töö eest raamatukogu administreerimisel
- **Kadi Kass**- aktiivse ja kompetentse tegutsemise eest kogude täiendamisel
- **Anne-Laura Koch**- abivalmis ja korrektne kantseleitöötaja
- **Kaspar Kolk**- tulemusliku töö eest pärgamendifragmentide kollektsiooniga
- **Helgi Laanes** - Tartu ESTERi märksõnaregistri järjekindla korrastamise eest
- **Andres Otti**- aktiivse ja heaperemeheliku tegevuse eest raamatukoguhoone käigushoidmisel
- **Valli Pastak**- pikaajalise ja kohusetundliku töö eest raamatukogus
- **Mare Rand**- tulemusliku töö eest Karl Morgensterni kirjakogu teaduslikul kirjeldamisel
- **Piret Zettur**- kompetentse ja tulemusliku tegutsemise eest arvutipargi taaskäivitamisel
- **Jaan Zirk**- töökas ja kohusetundlik majahoidja
- **Liisi Tõnisson**-entusiastliku ja vastutustundliku tegevuse eest digikogu arendamisel
- **Eve Valper**- mahukate stendinäituste professionaalse teostuse eest

Eripreemiad

- **Desinfektorid** — Tubli töö eest raamatuvarade säilitamisel remondijärgsel perioodil
- **Vanamuusikaansambel Conceptio** — Raamatukogu ajaloolise noodikogu tutvustamine kontserttegevuse kaudu
- **Teenindusosakond**— suurepärase töö eest keerulistes remondiaegsetes oludes
- **IT-tugi**— remondijärgsel perioodil kiire ja asjatundliku tegutsemise eest
- **Maiu Nurka** — lugejate lemmik 2013. aastal

Raamatukogu tänukiri

- **Kadi Kül**m — Tartu Ülikooli Raamatukogu tänab abi eest EOD projekti finantsalasel nõustamisel
- **Maio Vaniko** —lugejate lemmik 2013.a erialaraamatukogudes

Raamatukogu tänukiri

1. Lilia Kül	40 aastase pühendumise eest raamatukogule
2. Loris Baer	35 aastase pühendumise eest raamatukogule
3. Asta Kuha	35 aastase pühendumise eest raamatukogule
4. Svetlana Kuul	35 aastase pühendumise eest raamatukogule
5. Marianna Tiik	35 aastase pühendumise eest raamatukogule
6. Liina Espenberg	30 aastase pühendumise eest raamatukogule
7. Natalja Jevtjuhova	30 aastase pühendumise eest raamatukogule
8. Avo Kartul	30 aastase pühendumise eest raamatukogule
9. Eda Linnumägi	30 aastase pühendumise eest raamatukogule
10. Ülle Mölder	30 aastase pühendumise eest raamatukogule
11. Tiiu Tarkpea	30 aastase pühendumise eest raamatukogule
12. Kertu Uri	30 aastase pühendumise eest raamatukogule
13. Tiina Vesterova	30 aastase pühendumise eest raamatukogule
14. Agnes Kivi	25 aastase pühendumise eest raamatukogule
15. Marika Liivamägi	25 aastase pühendumise eest raamatukogule
16. Marie Prints	25 aastase pühendumise eest raamatukogule
17. Tiina Sammelselg	25 aastase pühendumise eest raamatukogule
18. Reet Olev	20 aastase pühendumise eest raamatukogule
19. Sigrid Prank	20 aastase pühendumise eest raamatukogule
20. Elle Zirk	20 aastase pühendumise eest raamatukogule
21. Margit Veromann	20 aastase pühendumise eest raamatukogule

Näitused ja üritused

Oma kogude, Tartu ülikooli ning eesti teaduse ajaloo ning tänapäeva tutvustamiseks koostati raamatukogus 3 näitust. Kunsti- ja fotonäitusi eksponeeriti aasta jooksul 19 (vt Lisa 5).

Raamatukokku saabuvat kirjandust eksponeeriti neli korda kuus. Kokku oli 2013. aastal väljapanekute arv 42, eksponeeritud trükiste arv 10 684.

TÜ raamatukogu korraldas 26.-27. veebruaril Kääriku spordikeskuses **Eesti mäluasutuste talveseminari**. Seminari esimesel päeval on fookuses turunduskommunikatsioon mäluasutustes. Sissejuhatuse teemasse tegi Tartu Ülikooli kommunikatsiooniuuringute professor Triin Vihalemm ettekandega „Mida me teeme, kui me "turundame"? Praktikekeskne käsitusviis“. Seejärel esinesid erinevate turundusalaste ettekannetega mäluasutuste spetsialistid. Ajalooarhiivi teenindusvaldkonna juht Helina Tennasilm andis ülevaate rahvusarhiivi teenustest ja klientidest, rahvusraamatukogu turundusjuht Sven Mitt esines intrigeeriva ettekandega „Kes on kuningas?. Seejärel jagasid Eesti Rahva Muuseumi esindajad Jaanika Jaanits ja Ehti Järv oma kogemusi osalusprojektide läbiviimisel, keskendudes ühe näituse "Ostupalavik: tarbimiskultuur Eestis 1990.-2000.aastatel" raames läbiviidud

osalusprojektidele (joonistusvõistlus, kogumisaktsioon, plakativõistlus ja rahvafotograafia võistlus). Ettekannete osa lõpetas TÜ raamatukogu erialainfotalituse juht Kärt Miil, kes peatus tagasiside teemal "Kuidas tagasiside noortelt uurijatelt mõjutab infopädevuse e-kursuste toimimist". Peale igat ettekannet toimus lühike arutelu. Seminaripäeva teises pooles viidi läbi turunduse teemast lähtuv rühmatöö ning päeva lõpetas TÜ emeriitdotsent Tiiu Vihalemm loenguga tervislikust toitumisest „Kuidas targalt süüa?“. Järgmise päeva arutelu keskmes oli nimenormide andmebaas. Antud teemal võtsid sõna ELNET Konsortsiumi, rahvusarhiivi ja muuseumide esindajad, kes rääkisid kuhu ollakse andmebaasi arendamisel jõutud ning kuhu edasi liikuda.

9.-12. maini kümnendat korda toimunud Tartu rahvusvahelise **kirjandusfestivali Prima Vista** üheks pealkorraldajaks oli TÜ raamatukogu. Seekordne festival kandis alapealkirja "Aeg lendab!". Festivali patroon oli kirjanik Leelo Tungal ning partnerlinn Valga. Festivali välisesinejate programm oli väga mitmekesine ja põnev pakkudes kohtumis- ja avastamisrõõmu erinevale publikule. Juba aprilli alguses oli lastel võimalus kohtuda linnaraamatukogus kuulsaks saksa lastekirjaniku Paul Maariga. Festivali põhiprogramm sai alguse 9. mail koos traditsioonilise raamatulaada ja Pargiraamatukogu avamise ning piduliku avatseremooniaga TÜ raamatukogu konverentsisaalis, kus võtsid sõna nii festivali patroon Leelo Tungal kui ka küberpungi klassik Bruce Sterling ning esines ettekandega "Ajalugu kui poliitika instrument" vene ajalookirjanik Leonid Mletšini. Avamisele järgnes vestlusring "Võim ja vaim" Prima Vista seniste patroonide osalusel. Hiljem oli publikul võimalus kohtuda poola ühe tuntuma nüüdiskirjaniku Olga Tokarczukiga ning tutvuda tema romaani "Päeva maja, öö maja" eestikeelse tõlkega. TÜ Raamatukogus intervjuueeris vene kirjanikku Marina Paleid professor Jaan Ross ning Tartu Kirjanduse Majas kohtus lugejatega ungari kultuskirjanik Adam Bodor. Ka partnerlinna Valga publikul avanes võimalus tutvuda Prima Vista külalisega – Valgas esinesid läti rühmitus Orbita ja soome kirjanik Joel Haahtela. Erinevaid üritusi toimus festivali raames kokku veidi üle 100 ja osales 110 kirjanikku või muud loomeisikut. Kogu festivali külastas u. 11000 inimest. Prima Vista raamatulaat toimus ligi 30 kirjastuse ja antikvariaadi osavõtul Tartu Ülikooli raamatukogu esisel alal.

6.06.-07.06.2013 toimus TÜ raamatukogus EOD projekti aastakoosolek ja rahvusvaheline konverents **"To Digitise or not to Digitise: Copyright, Public Domain, Orphan Works and Other Issues"**. Konverentsi korraldasid EOD võrgustiku koordinaator Innsbrucki Ülikooli raamatukogu ja Tartu Ülikooli raamatukogu.

21.-27. oktoobril osales raamatukogu neljandat korda ülemaailmsel **Open Accessi nädalal**, mille eesmärk on tutvustada ja suurendada avatud juurdepääsuga teadusinformatsiooni kasutamist ja avaldamist. Seekordse OA nädala fookuses oli avatud juurdepääsuga publitseerimine ja avatud teadusandmed.

Neljapäeval, 24. oktoobril toimus TÜ raamatukogus infopäev, kus tutvustati raamatukogu poolt pakutavaid võimalusi avatud juurdepääsuga publitseerimiseks. Reedel, 25. oktoobril toimus konverentsisaalis paneeldiskussiooniga seminar, kus arutleti järgmistel teemadel:

- Millised on Eesti riikliku teaduse rahastaja ja Euroopa Komisjoni seisukohad?
- Kuidas on loodud avatud juurdepääsu regulatsioone erinevates ülikoolides ning mida on need endaga kaasa toonud?
- Miks ja kuidas tehakse teadusandmed (open data) avatuks?

- Millised on Eesti riikliku teaduse rahastaja seisukohad?
- Kuidas toimivad tänased avatud teadusandmete andmebaasid?

Seminaris ja paneeldiskussioonis osalesid TÜ teadlased ja teaduspoliitika valdkonna esindajad. Väliskülalisteks olid Iryna Kuchma (EIFL OA programmjuht), Ricardo Saraiva (Minho Ülikooli raamatukogu repositooriumi juhataja) ja Pekka Olsbo (Jyväskylä Ülikooli raamatukogu kirjastamise koordinaator). Täpsem kava ja esinejad vt Lisa 4.

29. novembril peeti **XII kirjepäeva**, kus räägiti raamatukogutöö teemadel (vt Lisa 4).

Lisa 1. Tartu Ülikooli raamatukogu arvudes 2010-2013

Tabel 1. Tulud ja kulud 2010.- 2013.a (tuhat eurot)

	2010	2011	2012	2013
Tulud kokku (tuh krooni)	4692,8	4609,5	4349,9	4050,2
ülikooli eraldised	2370,4	2287,6	2069,7	1935,1
otse riigilt	1552,3	1545,8	1533,9	1546,1
tulud tasulistest teenustest	160,6	163,1	258,1	155,4
muud tulud (teadustegevus, projektid, lepingud, ettevõtete ja eraisikute sponsorlus)	609,5	597,0	453,7	368,2
Kulud kokku (tuh krooni)	3720,1	3573,9	3770,5	3685,1
Jooksevkulud sh,	3611,2	3536,0	3767,1	
tööjõukulud	1599,5	1540,9	1607,1	1585,8
Komplekteerimiskulud	1135,4	1277,3	1372,2	1206,7
infotehnoloogiakulud	15,1	53,4	128,0	113,4
kommunaalteenused	333,5	289,6	300,4	353,4
muud kulud (lähetus, transport, kantseleikulud, majanduskulud, koolitus jm)	491,7	374,8	359,4	381,9
Kapitalimahutused	108,8	81,3	3,4	32,8
ehitiste soetamine ja kapitaalremont	38,5	0	3,4	
Investeeringud infotehnoloogiasse	70,3	81,3	0	0
Jääk	972,8	1035,5	579,3	365,0

Tabel 2. Tartu Ülikooli komplekteerimiskulud 2010.- 2013.a (tuhat eur)

	2010	2011	2012	2013
TÜ eelarvevahendid kokku	1380,4	1310,0	1684,6	1439,7
I. Pearaamatukogu	1221,5	1202,3	1538,2	1335,0
Komplekteerimiskulud kokku, sh	1135,4	1277,3	786,2	
Jadaväljaannete tellimine	356,2	412,9	413,8	476,2
Eestis ilmuvad	28,1	29,1	27,0	31,2
välismaal ilmuvad	328,2	383,8	386,8	445,0
Monograafiad, õpikud jm trükised	379,2	435,0	375,8	273,7
Eestis ilmunud	68,6	67,4	84,8	85,2
välismaal ilmunud	310,6	367,6	291,1	188,5
Elektroonilised teavikud, andmebaasid	324,2	363,0	497,9	406,5
Helisalvestised	18,1	17,0	23,8	16,3
Publikatsioonide vahetus	19,2	19,3	16,6	11,8
Broneeritud (st tellitud teavikud, mille kohta arved ei olnud seisuga 31. detsember veel saabunud)	86,1	581,3	166,0	128,3
Eelarveväline komplekteerimine	256,7	232,9	244,5	221,0
annetustena saadud teavikud	213,4	193,0	205,2	186,4

vahetusena saadud teavikud	43,3	39,6	2,9	34,6
II. Teised TÜ raamatukogud	158,9	107,7	146,3	104,6

Tabel 3. TÜ Raamatukogu (pearaamatukogu) komplekteerimiskulude jagunemine teaduskonniti 2010.–2013.a (tuhat eur)

	2010**	2011**	2012	2013
Usuteaduskond	8,7	8,7	9,2	6,6
Õigusteaduskond	21,9	39,6	34,8	25,8
Arstiteaduskond	155,3	188,8	186,9	123,7
Filosoofiateaduskond	56,6	66,7	69,9	71,9
Loodus- ja tehnoloogiateaduskond	200,0	251,1	227,9	198,7
Kehakultuuriteaduskond	15,3	26,0	16,8	17,8
Majandusteaduskond	17,0	22,3	20,4	18,9
Matemaatika-informaatikateaduskond	23,2	34,4	14,3	23,5
Sotsiaal-ja haridusteaduskond	53,3	66,6	53,7	42,7
KOKKU	551,4	704,3	634,1	530,1

*Jaotuse aluseks on teaduskonna eelarve osakaal ülikooli eelarves

** Välismaine teadus- ja õppekirjandus

Tabel 4. Lugejateeninduse näitajad 2010.–2013. a

	2010	2011	2012	2013
Registreeritud lugejate arv, sh	51311	53159	57750	51963
TÜ üliõpilased	18268	19005	16513	17241
TÜ magistrandid, doktorandid	3624	3721	3468	3503
TÜ avatud ülikooli üliõpilased	5144	5522	4155	4282
TÜ õppejõud, teadurid	1259	1357	1439	1507
TÜ teenistujad	1792	1793	1854	1770
EMÜ üliõpilased	4150	4208	4492	3853
EMÜ õppejõud, teadurid	210	212	228	208
teiste kõrgkoolide üliõpilased	4930	5310	5840	4896
teiste kõrgkoolide õppejõud	117	127	144	150
muud	11817	11904	19617	14553
Külastuste arv	357060	377885	383805	364582
pearaamatukogus	208731	228528	232779	214946
teistes TÜ raamatukogudes*	148329	149357	151026	149636
Külastuste arv (virtuaalne)	2 638 947	4 462 404	3 137 929	3 316 467
Laenutusi kokku, sh	1 126 813	1 107 169	818846	795549
pearaamatukogus	857 366	823945	554444	546929
laenutuste arv raamatukogutöötaja vahendusel (eks), sh	243 247	250750	171367	524734
kojulaenutusi	203 616	208616	165634	486458
lugemissaali	39 154	42134	27146	38276
teenindusosakonnas	242770	235194	183109	510800
laenutusautomaadiga		23742		22195
KHO	477	8457	5249	4422
Fonoteek		6923	4422	9512

esmakordsete laenutuste arv	243 247	250574	165634	191611
laenutähtaja pikendamisi	614 119	573195	361664	355318
Teistes TÜ raamatukogudes	269 447	283224	264402	248620
esmakordsete laenutuste arv	77 198	75786	69971	60428
laenutähtaja pikendamisi	192 249	207438	194431	188192
Otsingud kaugjuurdepääsuga andmebaasides				
otsingute arv	2413371	2926657	8001605	15341356
allalaaditud sisuüksuste arv	1208362	1210868	1299014	1422250
RVL				
abonentraamatukogude arv	117	74	61	39
Eestis	109	60	51	28
välismaal	16	14	10	11
RVL-ga saadetud kirjandus	971	805	609	672
tellimused Eesti raamatukogudelt	1041	833	665	699
rahuldamata tellimused	84	33	44	22
teistele raamatukogudele edasisaadetud tellimused	4	0	32	0
saadetud originaalid	810	671	507	590
saadetud koopiad	143	123	82	63
Tellimused välismaa raamatukogudelt	18	17	30	31
rahuldamata tellimused	0	3	10	5
välismaa raamatukogudele edasisaadetud tellimused	0	0	0	0
saadetud originaalid	9	6	14	18
saadetud koopiad	9	5	6	8
RVL-ga saadud kirjandus	1530	1333	1278	1187
tellitud Eesti raamatukogudest	394	392	523	364
saadud originaalid	219	227	266	199
saadud koopiad	125	101	188	125
tellitud välismaa raamatukogudest	1336	1105	878	903
saadud originaalid	504	435	429	386
saadud koopiad	682	570	395	477
Vastused kirjalikele päringutele,	1986	3412	2805	1463
sh elektrooniliselt	1986	3412	2805	1463
Vastused suulistele päringutele**	42050	40758	37789	
pearaamatukogus	10077	8812	5736	4168
teistes TÜ raamatukogudes	31973	31946	32053	
Kopeerimisteenused kasutajatele				
Koopiakeskuses (kopeerimine, skaneerimine)	420000	250000	175000	425192
Raamatukoguõppused				
tunde,	544	384	343	570
sh veebipõhine koolitus	410	328	274	461
osavõtjaid	2501	2187	1684	1771

* Paljudes erialaraamatukogudes ei peeta arvestust külastuste üle

** Valikstatistika andmed, pearaamatukogus jt TÜ raamatukogudes vastatud suulised päringud

Tabel 5. Tartu Ülikooli raamatukogu kogud 2010-2013. a (EVS-EN ISO 2789:2003 järgi)

	31.12.2010	31.12.2011	31.12.2012	31.12.2013
Kasutuskogud kokku (eks)	3452593	3528626	3576064	3598503
Raamatud	2435077	2468897	2501970	2514762
sh dissertatsioonid	520784	524741	527278	531078
Jadaväljaanded	716805	725966	734881	741512
sh ajakirjad (aastakomplekt)	202450	205059	207465	208044
sh ajalehed (aastakomplekt)	20028	21383	22683	23770
jätkväljaanded	494327	499524	504733	509698
Käsikirjad	39437	39459	39882	40508
Kaarditeavik	15081	15437	16320	16924
Noodiväljaanded	7845	9233	9781	10298
Graafikateavik	68829	83210	94494	94519
sh kunstiteosed	15708	16054	15679	15700
sh fotod	53121	67156	78815	78819
Pisitrükised	117870	121122	123797	127854
Auvised	33748	35549	36688	38828
E-teavikud (füüsilisel kandjal)	8076	8303	8464	8630
Mikrovormid	9825	9826	9787	4668
Varukogu	298382	293545	293029	290945
Vahetuskogu	16492	16025	16890	16726
Kogud kokku (füüsilisel kandjal)	3767467	3826572	3885983	3906174
Elektrooniline kogu				
andmebaasid	111	113	116	120
e- jadaväljaanded (kaugjuurdepääsuga)	20785	20823	83756	87007
Digitaalteavikud	35638	40629	153989	135830
sh e-raamatud võrgus	~26719	30575	115140	
muu	~8919	10054	38849	
Teised TÜ raamatukogud	283207	296380	298457	306541
TÜ raamatuvara kokku	4 050 674	4 122 952	4 184 440	4 212 715

Tabel 6. Kogude kirjeldamine e-kataloogis ESTER 2010.-2013. a

	2010	2011	2012	2013
1. Originaalkirjed lisandunud teavikutele	10988	11882	13873	8987
raamatud, nim	8892	9556	11476	6848
2. Koopiakirjed uutele teavikutele	8061	12107	9085	6582
3. Retrokonversioon, originaalkirjed	11044	11318	5811	8277
4. Retrokonversioon, koopiakirjed	4865	1494	508	2463
5. Liigitamine, märksõnastamine, nim	28839	28885	37980	22708
6. Uute nime ja ühtluspealkirja normikirjete koostamine	1060	772	1048	778

7. Nime ja pealkirja normikirjete redigeerimine/andmebaasi korrastamine	699	422	506	1571
8. Nimetusi e-kataloogis	1120272	1150548	1176273/+9732 ¹	1203859/+10223
raamatud	998197	1018252	1036945/+9176	1056259/+9567
ajakirjad	8361	8756	8788/+156	8859/+182
jätkväljaanded	18367	19039	19511/+162	19886/+186
ajalehed	3116	3276	3219/+161	3222/+170
audiotekstid	18367	19797	20874	22229
kombineeritud auvised	3405	3719	4032/+32	4275/+48
pisitrükised	1566	1908	2515	3316
kaardid	8488	8686	8904/+23	9247/+52
noodid	8487	9820	10146/+1	10541/+1
käsitrukid (dissertatsioonid, üliõpilastööd jm)	26717	28333	31367/+1	33808/+4
käsitrukid (arhivaalid), säilik	10235	12272	12659	12974
kunstiteosed	8197	8801	8925	9030
fotod	4454	5355	5646	7327
muud (standard, multimeedium, andmebaas, tarkvara, piltrükis)	2315	2534	2071+432+26++ 66+143 /+10	2179, 417, 25, 67, 198/+13
eestikeelsed kirjed	184400	196002	203932/+1604	213790/+2081
ingliseelsed kirjed	194726	202841	204421/+8006	212599/+8006
saksakeelsed kirjed	143413	144499	152841/+17	157185/+22
venekeelsed kirjed	472600	477799	480878/+40	481997/+51
teistes keeltes	113369	117034	122390/+65	138708/+63
9. Eksemplarikirjete arv (aasta lõpus)	1966948	2046683	2108155	2158543
10. Artiklikirjete arv (aasta lõpus)	ISE	ISE	ISE	ISE
10.a bibliografeerimine (uued artiklikirjed, nim)	3994	3458	3295	3784

Tabel 7. Kogude hooldus- ja ennistustööd 2010.–2013. a

	2010	2011	2012	2013
Trükiste ja käsikirjade hügieeniline töötlemine				
tolmu eemaldamine koos kuivdesinfitseerimisega, eks	655473	672524	731295	689750
hallitusnakkusega trükiste desinfitseerimine, eks	2378	2164	1845	1734
trükiste, käsikirjade jm leht-leheline desinfitseerimine, leht	3915	3895	2386	2985
Pärgament- ja täisnahkköidete puhastamine ja pehmendamine, eks	1	2	0	5
Kõitmine (kd)	2872	2420	2829	2080
Suunatud restaureerimisele				

¹ /+võrguteavikud asukohaga yy ja www

trükiseid (kd)	11	10	2	0
käsitöö (leht)	0	6	0	0
graafikat, joonistusi, fotosid (leht)	0	0	0	0
geograafilisi kaarte (leht)	6	0	0	0
pärgamentürikuid	0	0	0	0
teisi materjale (eks)	0	0	0	0
Kulutused restaureerimisele konserveerimisele (tellimustöö teistelt asutustelt) eurodes	5101,4	1141,7	42,0	0

Tabel 8. Kasutajakohad ja tehnilised vahendid 2010.-2013. a

	2010	2011	2012	2013
Kasutajakohtad	820	840	840	840
sh. kohtade arv, kus saab isiklikku arvutit kasutada	760	760	760	840
Arvutitöökohad kokku	250	250	225	
Kasutajatele mõeldud arvutitöökohad	75	80	74	76
sh internetiühendusega arvutitöökohad	65	65	59	61
Personalile mõeldud arvutitöökohade arv	175	170	151	155
Avalikuks kasutamiseks mõeldud koopiamasinate arv	3	3	2	2
Kasutajate kasutuses olevate skannerite arv	3	3	2	2
Avalikuks kasutamiseks mõeldud printerite arv	3	3	2	2

Tabel 9. Töötajad 2010.-2013. a

	2010	2011	2012	2013
Raamatukogu töötajad kokku (seisuga 31.dets.)	172	176	172	164
Täidetud ametikohti (TTE), sh	156,8	157,55	156,6	148,55
a) sh raamatukoguhoidjad	33	33	33	33
täidetud ametikohti	32,05	32,05	32,05	32,05
b) sh kvalifitseeritud spetsialistid	101	104	101	102
täidetud ametikohti	91,5	91,75	91,3	92,25
c) haldus- ja tugipersonal	38	39	38	29
täidetud ametikohti	33,25	33,75	33,25	24,25
Raamatukoguhoidjad ja kvalifitseeritud spetsialistid hariduse järgi				
Kõrgharidusega	111	107	107	106
sh. raamatukogundusliku kõrgharidusega	16	16	16	16
teadus- või kutsekraadiga	20	22	22	22

Lisa 2. Tartu Ülikooli raamatukogu töötajate publikatsioonid 2013. aastal

Monograafiad, kogumikud, reklaamväljaanded jm

Ilus raamat. Illustreeritud raamatuid trükikunsti esimesest sajandist Tartu Ülikooli Raamatukogus : Tartu Ülikooli Raamatukogu Kalender 2014 / koost. Malle Ermel ; toim. K. Kolk ; tõlk. S. Lembinen ; kujund. E. Valper // Tartu Ülikooli Raamatukogu 2013 [28] lk.

„Eestipärane õigeusu liturgia Eestimaa pühade mälestuse päeval“ , ilmunud 2013, keeleteoimetaja Ilona Runnel

Irina Opletajeva toimetab TLÜAR koostatud Eesti kuni 1940 ilmunud venekeelse raamatu rahvusbibliograafia köidet.

Muusikakogu lugu : TÜR fonoteek 30. Koostajad Avo Kartul, Kristina Pai; toimetaja Andres Roots; kujundaja Siret Roots. Tartu Ülikooli Raamatukogu, 2013 12, [5] lk. : ill. ; 21 cm.

Artiklid, sõnumid

Beyer, J., [Hachmer, H]. Een nieuw spoor naar zilveren Oostzeelepels in Estland / Jaunas liecības par Baltijas sudraba karotēm Igaunijā / Eine neue Spur zu den silbernen Ostseelöffeln in Estland . Hachmer, Hendrik (Toim.). Herinneringen aan de Oostzeevaart / Atmiņas no Baltijas jūras kuģniecības / Erinnerungen an die Ostseefahrt (174 - 183). Assen: In Boekvorm

Beyer, J., Ross, K. 1715. aasta tallinnakeelne Uus Testament uues valguses. Ajalooline Ajakiri, 146(4), 465 - 485.

Maier, I., **Beyer, J.**, Šamin, S. Die Legende vom Ewigen Juden in einer russischen Übersetzung des Jahres 1663. Slovo. Journal of Slavic Languages and Literatures, 54, 49 - 73.

Beyer, J. Ett feltecknad kvinnoporträtt: Elisabeth Persdotter Lythe (ca. 1632–1652). Haimdagar, 20 - 21.

Beyer, J. The ritual context of chandeliers and sconces in early modern Lutheran churches. Kodres, Krista; Mänd, Anu (Toim.). Images and objects in ritual practices in medieval and early modern northern and central Europe (274 - 288). Newcastle: Cambridge Scholars Publishing

Beyer, J. Maleriet med reformatorene i Sankt Petri. Sankt Petri Kirche

Beyer, J. Das Reformatorengemälde der Sankt Petri Kirche. Sankt Petri Kirche

Beyer, J. Mereröövliite panus Johann Fischeri kirjastustegevusse varauusaegses jututraditsioonis. Õpetatud Eesti Seltsi aastaraamat / Annales Litterarum Societatis Esthonicae, 2012, 181 - 196.

Beyer, J. Das Reformatorengemälde in der Sankt Petri Kirche. PetriPost (Kopenhagen), 2, 28 - 29.

Beyer, J. Galley, Micheline : La Sibylle de l'Antiquité à nos jours. Paris: Paul Geuthner, 2010. Fabula, 54(1-2), 164 - 165.

Beyer, J. Den så kallade stenmästargravstenen från 1570-talet i Vamlingbo kyrka. Jämförelser med stenar i Sundre och Hamra. Text, tolkning och bakgrund. Haimdagar, 1/2, 42 - 49.

Beyer, J., Penman, L. T. I. Printed autobibliographies from the sixteenth and seventeenth centuries. Malcolm Walsby, Natasha Constantinidou (Toim.). Documenting the early modern book world: inventories and catalogues in manuscript and print (161 - 184). Leyden, Boston: BRILL Academic Publishers

Beyer, J. Zan(n)ach, Jacob. Brednich, Rolf Wilhelm et al. (Toim.). Enzyklopädie des Märchens. Handwörterbuch zur historischen und vergleichenden Erzählforschung (1137 - 1140). Berlin, Boston: Walter De Gruyter Inc

Beyer, J. Zittath, Öppe. Brednich, Rolf Wilhelm et al. (Toim.). Enzyklopädie des Märchens. Handwörterbuch zur historischen und vergleichenden Erzählforschung (1382 - 1384). Berlin, Boston: Walter De Gruyter Inc

Beyer, J. Donations by strangers to Lutheran parish churches during the seventeenth and eighteenth centuries . Journal of Social History, 47(1), 196 - 221.

Beyer, J. Gravmindevandring i Sankt Petri Kirke i København. Kirkehistoriske Samlinger, 79 - 99.

Beyer, J. Wunderheilung. Brednich, Rolf Wilhelm et al. (Toim.). Enzyklopädie des Märchens. Handwörterbuch zur historischen und vergleichenden Erzählforschung (1043 - 1050). Berlin, Boston: Walter De Gruyter Inc

Beyer, J. Doktor Speners fingernagel. Om pliktläsning på resor . Biblis. Kvartalstidskrift för bokvänner, 61, 72 - 76.

Beyer, J. Wahrheit. Brednich, Rolf Wilhelm et al. (Toim.). Enzyklopädie des Märchens. Handwörterbuch zur historischen und vergleichenden Erzählforschung (412 - 418). Berlin, Boston: Walter De Gruyter Inc

Einasto, O. Renewing the marketing strategy: from meeting user needs to values creation. Online <http://library.ifla.org/146/1/086-einasto-en.pdf>

[M. Ermel]. In memoriam Ene-Lille Jaanson (19.01.1934–23.10.2013). // Raamatukogu, 2013, nr 6, lk

Ermel, M., Kolk, K. Ülevaade kahest Tartu Ülikooli raamatukogu käsikirjakogusid hõlmavast projektist // Eesti kultuurimälu 2009-2013 : Riikliku programmi „Eesti keel ja kultuurimälu“ aruandekonverentsi teesid. / Eesti Kirjandusmuuseumi Teaduskirjastus : Tartu, 16.10.2013. Lk. 9–10.

Friedenthal, M. Sissejuhatus Meditatsioonidesse. Meditatsioonid esimesest filosoofiast (7 - 25). Tartu: Ilmamaa

Tamm, M (koost.); Lepajõe, M (tlk.); **Friedenthal, M(tlk.);** Kala, T(tlk.); Klaas, T(tlk.); **Kolk, K (tlk.);** Lotman, M-K(tlk.); Ojaperv, O(tlk.); Rebane, S(tlk.); Rebane, T(tlk.); Rein, K(tlk.); Ruut, R(tlk.); Siirak, Ü(tlk.); Valtin, M(tlk.); Viia, M(tlk.); Väljataga, M(tlk.). Keskaja kirjanduse antoloogia, 1: Ladinakeelne kirjandus. Tallinn: Varrak

Friedenthal, M. Utopiate onomatoloogiad. Sven vabar, Jaak Tomberg (Toim.). Katsed nimetada saart: artikleid fantastikast (32 - 38). Tallinn-Tartu: Tartu Ülikooli Kirjastus

Friedenthal, M. Kääbustest ja hiiglastest. Keel ja Kirjandus, 7, 481 - 489.

Friedenthal, M (tlk). Luther, M. Traktaat kristlase vabadusest. Urmas Petti (Toim.). Valitud tööd (299 - 349). Tartu: Ilmamaa

Friedenthal, M (tlk). Luther, M. Heidelbergi väitlus. Urmas Petti (Toim.). Valitud tööd (25 - 50). Tartu: Ilmamaa

Friedenthal, M (tlk). Luther, M. Jutlus kahesugusest õigusest. Urmas Petti (Toim.). Valitud tööd (51 - 62). Tartu: Ilmamaa

Lembinen, L. Raamatukogud kõhklevad – digiteerida või mitte? // Sirp, nr. 28, lk http://www.sirp.ee/index.php?option=com_content&view=article&id=18744:raamatukogud-kohklevad--digiteerida-voi-mitte&catid=7:kirjandus&Itemid=9&issue=3449

Kass, K. Pühajärve päikseloojang. -Seestpoolt suurem Eesti. Haridus ja haritus (Metsaülikooli kogumik 2011-2012). Tartu 2013, lk 273-274.

Kolk, K. Sevilla Isidorus, Sünonüümid; Alcuin, Luulet 22, 23; Kirju 58, 121, 192, 214, 281; Theodulf, Luulet 46, 72; Walafrid Strabo, Aiapidamisest; Lyoni piiskopile Agobardile. Tõlkinud, kommenteerinud ja sissejuhatused Kaspar Kolk // Keskaja kirjanduse antoloogia. I : Ladinakeelne kirjandus. Tallinn: Varrak, 2013, lk 141–162, 170–203.

Kolk, K. [Märksõnad]Kallas – klarnet // TEA entsüklopeedia. 10. köide, / [Etümoloogiate toimetaja Kaspar Kolk]. Tallinn: TEA Kirjastus, 2013.

Miil, K.; Kuusk, J.; Ruttu, M. UPDATE: Guide to Estonian Legal System and Legal Research. 2013. <http://www.nyulawglobal.org/globalex/Estonia1.htm>. 29.01. 2014.

Pai, K. 50. sünnipäeva intervjuu / Tiina Tarik; intervjuueerinud Kristina Pai. Raamatukogu (2013) nr. 3, lk. 30-32. /Intervjuu Tartu Linnaraamatukogu väliseesti ja vanema raamatu osakonna peaspetsialisti Tiina Tarikuga. <http://digar.nlib.ee/digar/show.action?id=116958>

Pai, K. Estica/Baltica ajalooliste täistekstide digitaalne kättesaadavaks tegemine (2009–2013), ettekanne „Eesti keel ja kultuurimälu (2009–2013)” kultuuri mooduli projektide aruandekonverentsil Kirjandusmuuseumis 16. okt. 2013. <http://www.folklore.ee/pubte/teesid/ekkm09/teesid.pdf>

Thompson, P. Euroopa muusikaraamatukogud täna /tõlkinud **Kristina Pai**, kommenteerinud Kaie Viigipuu-Kreintaal./ Teater. Muusika. Kino (2013) nr. 12, lk. 52-62. /Muusikaraamatukogude probleemidest Euroopas./

Thompson, P. Saame kokku raamatukogus! : vastukaja väljaandele "Let's Meet in the Library!" / Pamela Thompson ; inglise keelest tõlkinud ja autori tutvustuse kirjutanud **Kristina Pai**. Raamatukogu (2013) nr. 2, lk. 35. /Arvustus: Let's meet in the library! : Estonian libraries /[edited by Kristina Pai, **Anneli Sepp**]. [Tallinn : Eesti Raamatukoguhoidjate Ühing, 2012] <http://digar.nlib.ee/digar/show.action?id=116958>

Kahe kultuuri piirimail / Mariliis Panov ; intervjuueerinud **Kristina Pai**. Raamatukogu (2013) nr. 1, lk. 29-31. /Intervjuu Helsingi linnaraamatukogu Töölo harukogus töötava eesti neiu Mariliis Panoviga tema elukäigust ja Soome raamatukogundusest./ <http://digar.nlib.ee/digar/show.action?id=116958>

Kolleevid Pihkvast külastasid Tartut / Svetlana Aleksejeva, Margarita Bogdanova, Irina Aleksandrova, Svetlana Kamenskaja; intervjuueerisid **Kristina Pai, Signe Bachmann**. Raamatukogu (2013) nr. 4, lk. 9-12. /Intervjuu Pihkva Riikliku Ülikooli Raamatukogu töötajatega, kes tutvusid 2013. a aprillis ühisprojekti "Euro-Faculty-Pskov" raames Tartu Ülikooli Raamatukoguga./ <http://digar.nlib.ee/digar/show.action?id=116958>

Kuidas läheb lõunanaabritel? : Läti-Leedu raamatukogudest ja erialaühingutest / Silvija Tretjakova, Alina Jaskūnienē; intervjuueeris **Kristina Pai**. Raamatukogu (2013) nr. 4, lk. 5-8. /Intervjuu Läti raamatukoguhoidjate ühingu presidendi Silvija Tretjakovaga ja Leedu raamatukoguhoidjate ühingu presidendi Alina Jaskūnienēga./ <http://digar.nlib.ee/digar/show.action?id=116958>

Pai, K. Konverentsi turundamine LIBER-i näitel. Raamatukogu (2013) nr. 1, lk. 23-25. <http://digar.nlib.ee/digar/show.action?id=116958>

Päris haruldane inimene, kes oskab raamatut näha ja raamatut näidata: Elle Tarik 75 / Asko Tamme, Ere Raag, **Kristina Pai** ... [jt.]. Raamatukogu (2013) nr. 3, lk. 33-35. <http://digar.nlib.ee/digar/show.action?id=116958>

Pai, K. Raamatukogu on linna süda. Sirp (2013), 22. nov., lk. 26-27. http://www.sirp.ee/index.php?view=article&catid=7%3Akirjandus&id=20071%3A2013-11-22-16-38-49&tmpl=component&print=1&page=&option=com_content&Itemid=9

Raamatukogude areng on osa demokraatia arengust: raamatukoguhoidjate vestlusring/ Asko Tamme, Kaie Holm, Ere Raag ... [jt.]; küsitlenud ja kokku pannud **Kristina Pai**. Sirp (2013) 3. mai, lk. 6-7.

Tööjuttu sellest, mida Soome kolleevid oma lugejatele pakuvad/ Mariliis Panov; intervjuueerinud **Kristina Pai**. Raamatukogu (2013) nr. 2, lk. 31-34. /Intervjuu Helsingi linnaraamatukogu Töölo harukogus töötava eesti neiu Mariliis Panoviga./ <http://digar.nlib.ee/digar/show.action?id=116958>

Pai, K. Õnnestunud ettevõtmisele laiem kajastus. Raamatukogu (2013) nr. 1, lk. 34-35. /ERÜ kogude toimkonna 3. oktoobril 2012 TÜR-is toimunud seminari ettekannetest./ <http://digar.nlib.ee/digar/show.action?id=116958>

Piirimäe, P. Staatenbund oder Ständestaat? Der livländische Landtag im Zeitalter Wolters von Plettenberg. Forschungen zur baltischen Geschichte, 8, 40 - 80.

Päll, J (tlk). Lisa. Saaremaa piiskop Heinrich 1251. aastal Vana-Pärnu Toomkiriku asutamisest. Läänemaa Muuseumi Toimetised XVI, lk 26-28.

Päll, J. Antiigi alustoonid eesti keeles.//Sirp

Päll, J. Eesti bukoolikast. Keel ja Kirjandus, 6, 420 - 439.

Päll, J. Kooliretoorika varauusaegsel Eesti- ja Liivimaal: stiiliharjutused Academia Gustavo-Carolina's (1690–1710). Eesti Ajalooarhiivi toimetised = Acta et commentationes Archivi Historici Estoniae, 207 - 271.

Rand, M. Tunnustatud teadlane, hea inimene [Tiina Nurk] // Rukkilillesinised koolimütsid aegade keerises : raamat Anna Tõrvand-Tellmanni Inglise Erakolledži endiste õpilaste elusaatustest / koost. Arvo Jaama. Tallinn, 2013, lk.342-351.

Rand, M. „Ramulus cum flore melius pingitur in meis ...“ – verschollene Pflanzenzeichnungen aus dem Gessner-Nachlaß in der Universitätsbibliothek Tartu/Dorpat. 22 l. – Ilmub kogumikus Šveitsis 2014.

Sipria-Mironov, E. Institutsionaalne repositoorium – kellele ja milleks?//Ajakiri Raamatukogu, 2013, nr 5, lk 32-35

Taal, K. Õpetatud Eesti Selts muinsuste kaitsel. - LEE. Eesti Rahva Muuseumi Sõprade Seltsi väljaanne. 19. Tartu 2013, lk 60-71.

Taal, K. Tartu-Petseri raudtee ehituslugu. - Koit 2013. 10., 13., 15., 17., 22.,24., 27., 31. august, 3., 5., 7., 10., 12., 14., 17., 19., 21., 28.september, 1., 3., 5., 8., 10., 12., 17., 19., 22., 24., 26., 29.oktoober, 2., 7., 12., 14., 16., 19., 21. november.

Nilbe, S. ; **Tarkpea, T** (2014). Using the Estonian Subject Thesaurus in the Digital Environment, Cataloging & Classification Quarterly, 52:1, 32-41, DOI:10.1080/01639374.2013.844439

Tering, A. Skorbuuditeema Baltimaade arstide dissertatsioonides varasel uusajal. Ajalooline Ajakiri, 4(143), 447 - 464.

Vene, I. Jumala tegevuse peatamine. // Sirp, 4. jaanuar 2013, lk.5.

Vene, I. Armastuse avastamine. // Sirp, 15. veebruar 2013, lk. 11.

Vene, I. Absoluutne tegu. // Sirp, 15 märts 2013, lk. 6.

Vene, I. Rahvas ja inimsus. // Tuna, 2013, nr 1, lk. 2–10.

Vene, I. Meie vennad. // Sirp, 17. mai 2013, lk. 4.

Vene, I. Suurjuubelit ennetades. // Sirp, 24. mai 2013, lk. 4–5.

Vene, I. Äravalitud rahvaste teemal. // Sirp, 11. oktoober 2013, lk. 40.

Vene, I. Sisse elada. // Hermann Broch. Vergiliuse surm. Tallinn : Eesti Keele Sihtasutus, 2013, lk. 469–482.

Vene, I. Suur süüdlane. // Sirp, 8. november 2013, lk. 28.

Vene, I. Hando Runnel ja keeleuuendus. // Keel ja Kirjandus, 2013, nr 11, lk. 810–818.

Vene, I. Irooniline kolmainsus Hando Runneli mõtlemisviisi taustal. Tartu : Ilmamaa, 2013, 143 lk.

Vene, I. Kaugenemised: Täheldusi Karl Ristikivist. Tallinn : Tuum, 2013, 264 lk.

Lisa 3. Tartu Ülikooli raamatukogu töötajate ettekanded konverentsidel ja seminaridel 2013. a

Bernotas, A. Eestluse ühe hoidja Karl Laantee isikuarhiivist TÜ Raamatukogus. Ettekanne Puksoo päeval TÜ Raamatukogus 23. jaanuaril.

Beyer, J. Esimeste eesti ja läti piiblitrükiste (1685-1715) kasutamine. Ettekanne Puksoo päeval TÜ Raamatukogus 23. jaanuaril.

Dubjeva, L. Professor õppekeele vahetuse situatsioonis: J. F. Šmurlo Tartu Ülikoolis 1891-1903. Ettekanne TÜ ajaloo muuseumi aastakonverentsil „Keelevahetus ülikoolis - probleem või võimalus?“ 6. detsembril.

Dubjeva, L. The Evacuation of Yuryev University in 1918 and Fates of Historians Having Worked There. Ettekanne konverentsil „The Imagined Iiterregnum. Disintegration and Re-Establishment of Russian Academic Networks in 1917-1924" Helsingis 6. augustil.

Einasto, O. E-teenus: lugeja tähelepanekud. Ettekanne Eesti Raamatukoguhoidjate X kongressil Pärnus 20. mail.

Einasto, O. Investigating e-service quality criteria for university library: a focus group study. Ettekanne rahvusvahelisel teaduskonverentsil "5th International Conference on Qualitative and Quantitative Methods in Libraries, La Sapienza Ülikoolis Roomas 4.-7.juunil.

Einasto, O. Renewing the marketing strategy: from meeting user needs to values creation. Ettekanne IFLA kongressil Singapuris 17. – 23. augustil.

Einasto, O. The time is out of joint: a postmodern approach to library. Ettekanne rahvusvahelisel konverentsil “Reading in changing society”, TÜ raamatukogus 30.-31. oktoobril.

Ermel, M., Kolk, K. Ülevaade kahest TÜ Raamatukogu käsikirjakogusid hõlmavast projektist. Ettekanne riikliku programmi “Eesti keel ja kultuurimälu” aruandekonverentsil Kirjandusmuuseumis 16. oktoobril.

Ermel, M. Eesti e-varamust. Ettekanne Eesti mäluasutuste suveseminaril Roostal 27.–28. augustil.

Kartul, A. Mittekadeemiline tagasivaade 30-le aastale. Ettekanne TÜ raamatukogu fonoteegi 30. sünnipäeva kõnekoosolekul „Muusika ja raamatukogu“ raamatukogu konverentsisaalis 3. mail.

Kolk, K. Kaks Piiblit ja Auväärne Beda. Tartu Ülikooli Raamatukogu vanimad käsikirjafragmendid. Ettekanne Puksoo päeval TÜ Raamatukogus 23. jaanuaril.

Kolk, K. Pärnamendile trükitud raamatute fragmente Eesti kogudes. Ettekanne TLÜ Akadeemilises Raamatukogus 25. Oktoobril.

Lepik, K.; Seiler, V. Tutoring an information literacy course – a new challenge for subject librarians. Ettekanne konverentsil QQML 2013: 5th International Conference on Qualitative and Quantitative Methods in Libraries, Rooma Ülikoolis 4. juunil

http://www.isast.org/images/Book_of_ABSTRACTS_2013.pdf

Meltsas, M. Funder mandates and Open Access realities. Ettekanne aruteluseminaril „Avatud juurdepääsuga publitseerimine“ Tartu Ülikooli raamatukogu konverentsisaalis 25. oktoobril.

Miil, K. Kuidas noored uurijad aitavad kaasa infopädevuse e-kursuse toimimisele. Ettekanne mäluasutuste talveseminaril Käärikul 26. veebruaril.

Moont, K. Mis saab bibliokirjetega. Ettekanne XII kirjepäeval TÜ raamatukogus 29. novembril.

Pai, K. Digitalgute projektist. Ettekanne Eesti mäluasutuste suveseminaril „Digitaalne kultuuripärand ja ajahorisont 2020“ Roostal . 27.–28. augustil.

Pai, K. Estica/Baltica ajalooliste täistekstide digitaalne kättesaadavaks tegemine (2009–2013). Ettekanne kultuuri mooduli projektide aruandekonverentsil „Eesti keel ja kultuurimälu (2009–2013)“ Kirjandusmuuseumis 16. oktoobril.
<http://www.folklore.ee/pubte/teesid/ekkm09/teesid.pdf>

Pai, K. Millest Euroopas räägitakse: LIBER Münchenis; Põhja- ja Baltimaade rahvaraamatukogude kokkusaamine Helsingis. Ettekanne ERÜ kogude toimkonna ja ERÜ komplekteerimise töörühma ühisseminaril TÜ raamatukogus 5. novembril.

Pai, K. Raamatukogu on linna süda. Ettekanne Jõgeva linnaraamatukogu 100. juubeliüritusel 25. oktoobril.

Rand, M. Ühe kauge sajandi killukesi Valga kultuuriloost Tartu Ülikooli Raamatukogus. Ettekanne ERÜ vanaraamatu toimkonna seminaril Valga Muuseumis 9. mail.

Roots, A. Muddy Waters 100. Ettekanne TÜ raamatukogu fonoteegi 30. sünnipäeva kõnekoosolekul „Muusika ja raamatukogu“ konverentsisaalis 3. mail.

Seiler, V.; Miil, K.; Lepik, K. University-wide Elective Information Literacy e-Course for Doctoral Students: Results of Analyses. Ettekanne konverentsil The European Conference on information Literacy (ECIL), Istanbulis 22.oktoobril.
http://ecil2013.ilconf.org/wp-content/uploads/2013/11/Seiler-Miil-Lepik_Universitywideelective.pdf

Sepp, A. Avatud andmed OpenAire+ programmis. Ettekanne aruteluseminaril „Avatud juurdepääsuga publitseerimine“ Tartu Ülikooli raamatukogu konverentsisaalis 25. oktoobril.

Sepp, A. Mingem üles mägedele-Sierra. Ettekanne XII kirjepäeval TÜ raamatukogus 29. novembril.

Sipria-Mironov, E.; Smuškina, I. Literary Festival Prima Vista – the message of libraries in space and time. Ettekanne rahvusvahelisel konverentsil “Reading in changing society”, TÜ raamatukogus 30.-31. oktoobril.

Sipria-Mironov, E.; Mets, Õ. EOD e raamat igast Eesti raamatukogust! Posterettekanne Eesti raamatukoguhoidjate X kongressil Pärnus 20.-21. mail.

Sipria-Mironov, E.; Lembinen, L. A Case Study of Functionality in an Institutional Repository through the Eyes of Library Subject Specialists. Posterettekanne LIBERi 42. aastakonverentsil Münchenis 26.-29. juunil.

Zettur, P. E-kataloogi ESTER rahulolu uuring ja skoopide kasutamise statistika. Ettekanne XII kirjepäeval, TÜ raamatukogus 29. novembril.

Zettur, P. Uudised ESTERis. Ettekanne XII kirjepäeval, TÜ raamatukogus 29. novembril.

Taal, K. Hans Wühner - ärkamisaja tegelasest mõisaomanikuks. Eesti soost mõisnikud. Ettekanne mõisakonverentsil Eesti Põllumajandusmuuseumis 21. novembril.

Taal, K. Keeleküsimus Õpetatud Eesti Seltsis. Ettekanne TÜ ajaloo muuseumi aastakonverentsil „Keelevahetus ülikoolis - probleem või võimalus?“6. detsembril.

Taal, K. Tartu-Petseri raudtee ehitamisest. Ettekanne Põlva kodu uurimise seltsis 30.jaanuaril.

Taal, K. Õpetatud Eesti Seltsi raamatukogu läbi aegade. Ettekanne ÕES-i ettekandekoosolekul Kirjandusmuuseumis 6. veebruaril.

Teesalu, A. Ühest Boethiuse „Filosoofia lohutusest“ 17. sajandi väljaandest TÜ Raamatukogus. Ettekanne Puksoo päeval TÜ Raamatukogus 23. jaanuaril.

Tiideberg, K. Keiserliku Tartu ülikooli joonistuskooli kunstikogust. Ettekanne Puksoo päeval TÜ Raamatukogus 23. jaanuaril.

Lisa 4. 2013. a korraldatud konverentsid ja seminarid

Friedrich Puksoo 123. sünniaastapäevale pühendatud ettekandepäev „Raamatust, raamatukogust, raamatukoguhoidjast“ 23. jaanuaril TÜ konverentsisaalis

- Kaspar Kolk. Kaks Piiblit ja Auväärne Beda. Tartu Ülikooli Raamatukogu vanimad käsikirjafragmendid
- Jürgen Beyer. Esimeste eesti ja läti piiblitrükiste (1685-1715) kasutamine
- Aili Bernotas. Eestluse ühe hoidja Karl Laantee isikuarhiivist TÜ Raamatukogus
- Kristiina Tiideberg. Keiserliku Tartu ülikooli joonistuskooli kunstikogust
- Ave Teesalu. Ühest Boethiuse „Filosoofia lohutusest“ 17. sajandi väljaandest TÜ Raamatukogus

Mäluasutuste talveseminar „Turunduskommunikatsioon mäluasutustes“ Kääriku Spordikeskuses 26.-27. veebruaril

- Triin Vihalemm. Mida me teeme, kui me "turundame"? Praktimatekeskne käsitlusviis
- Helina Tennasilm. Kas Rahvusarhiivi tuntuim turundusprojekt on Saaga?
- Sven Mitt. Kes on kuningas?
- Jaanika Jaanits, Ehti Järv. Osaluspisik Ostupalavikult
- Kärt Miil. Kuidas noored uurijad aitavad kaasa infopädevuse e-kursuse toimimisele
- Rühmatöö. Läbiviijad Ilona Smuškina ja Olga Einasto
- Tiiu Vihalemm. Kuidas targalt süüa?
- Sirje Nilbe, Kaie Jeaser, Maris Jaagosild, Lauri Leht, Aadi Kaljuvee, Merike Kiipus. Nimenormide andmebaas: kas ühiselt üks on vajalik ja võimalik?

Tartu Ülikooli raamatukogu fonoteegi 30. sünnipäeva kõnekoosolek „Muusika ja raamatukogu“ 3. mail TÜ raamatukogu konverentsisaalis

- Pamela Thompson. The role and the situation of the music libraries.
- Peeter Volkonski. Fonoteek kui foon (isikliku elu näitel)
- Aimar Ventsel. Fonoteek – sadam muusikavõrgustikus
- Mart Jaanson. Kes oli Hans Wühner?
- Andres Roots. Muddy Waters 100
- Avo Kartul. Mitteamakadeemiline tagasivaade 30-le aastale
- Kontsert fonoteegi kasutajatelt ja sõpradelt: Triskele duo, Roland Suits, Andres Roots & Peeter Piik

EOD projekti aastakoosolek ja rahvusvaheline konverents “To Digitise or not to Digitise: Copyright, Public Domain, Orphan Works and Other Issues” 6.-7. juunil TÜ raamatukogus

<http://www.utlib.ee/eod2013/>

Open Accessi nädala raames aruteluseminar „ Avatud juurdepääsuga publitseerimine“ Tartu Ülikooli raamatukogu konverentsisaalis 25. Oktoobril

- Iryna Kuchma. Open Access policies in the European Union
- Marika Meltsas. Funder mandates and Open Access realities
- Ricardo Saraiva. Open Access policy @ University of Minho: incentive and mandate
- Pekka Olsbo. Development of Open Access policy of the University of Jyväskylä
- Viktor Muuli. Avatud juurdepääsust teadustöö andmetele
- Urmas Kõljalg. Teadusandmete avatud juurdepääsuga publitseerimine PlutoF pilve ja eElurikkuse näitel
- Kadri Vider. Keeleandmestiku eripära avatud andmete kontekstis
- Veiko Berendsen. Dokumendihalduse vaade avatud andmetele ja juurdepääsule
- Anneli Sepp. Avatud andmed OpenAire+ programmis
- Paneeldiskussiooni teemad (moderaator Marco Kirm):

Kas ja miks meil on vaja Open Datat ning selle arhiveerimist? Hirmud. Ootused.

Millised on Eesti riikliku teaduse rahastaja seisukohad?

Kuidas on võimalik teadusandmete avaldamist reguleerida?

XII kirjepäev TÜ raamatukogu konverentsisaalis 29. novembril

- Riin Olonen. SLS: süsteemide liitmine ja üleminek Sierrale
- Külli Moont. Mis saab bibliokirjetega
- Sirje Nilbe. Mis saab normikirjetega. NABA. Indekseerimisreeglid
- Tartu raamatukogude ülevaated. Mida oleme teinud ja jõuame veel teha, et üleminek ühisesse andmebaasi oleks valutum
- Piret Zettur. E-kataloogi ESTER rahulolu uuring ja skoopide kasutamise statistika
- Piret Zettur. Uudised ESTERis
- Anneli Sepp. Mingem üles mägedele-Sierra

Lisa 5. 2013. aastal korraldatud näitused

1. Kälina Kõva maalinäitus „Tartu vaated“
2. Filateelianäitus Nordea reisist „Ümber imelise ilma“
3. Eesti Lennuakadeemia lennuhariduse kujunemislugu tutvustav näitus
4. Fotonäitus „Die ganze Stadt / Kogu linn“
5. Tartu Ülikooli raamatukogu fonoteek 30
6. Kõitekunst Eestis läbi viie sajandi
7. Eesti kauneimad raamatud 2012
8. Mees, kes jättis jälje - Linnart Mäll 75
9. Taanlasest maailmamees Søren Kierkegaard
10. Mõisakoolid - särama löödud pärlid
11. Jüri Arrak. Väikesed joonistused, pisigraafika, eksliibrised kahest sajandist
12. Konrad Mäe ateljee juubelinäitus „25. aastat Konrad Mäe ateljeed“
13. Eesti Arhitektide Liidu näitus „LASN“
14. Eestimaa Looduse Fondi näitus ohustatud liikidest Eestis
15. Shields of Dgian-ben-Dgian
16. Tartu ülikoolis 01.12.2012-01.12.2013 kaitstud doktoritööd
17. Kalli Kalde maalinäitus „Lõputu suvi“
18. Matemaatikaprofessor Gunnar Kangro 100
19. Kersti Merilaas ja August Sang 100
20. Suvi keset talve
21. Sõnumitoojad
22. Postkaartide näitus "Jõulu pildid"

Virtuaalnäitused:

- [Lääne-Euroopa varane graafika](#)
- [Kunst ja kunstnikud Tartus 19.sajandil](#)
- [Karl Ernst von Baer](#)

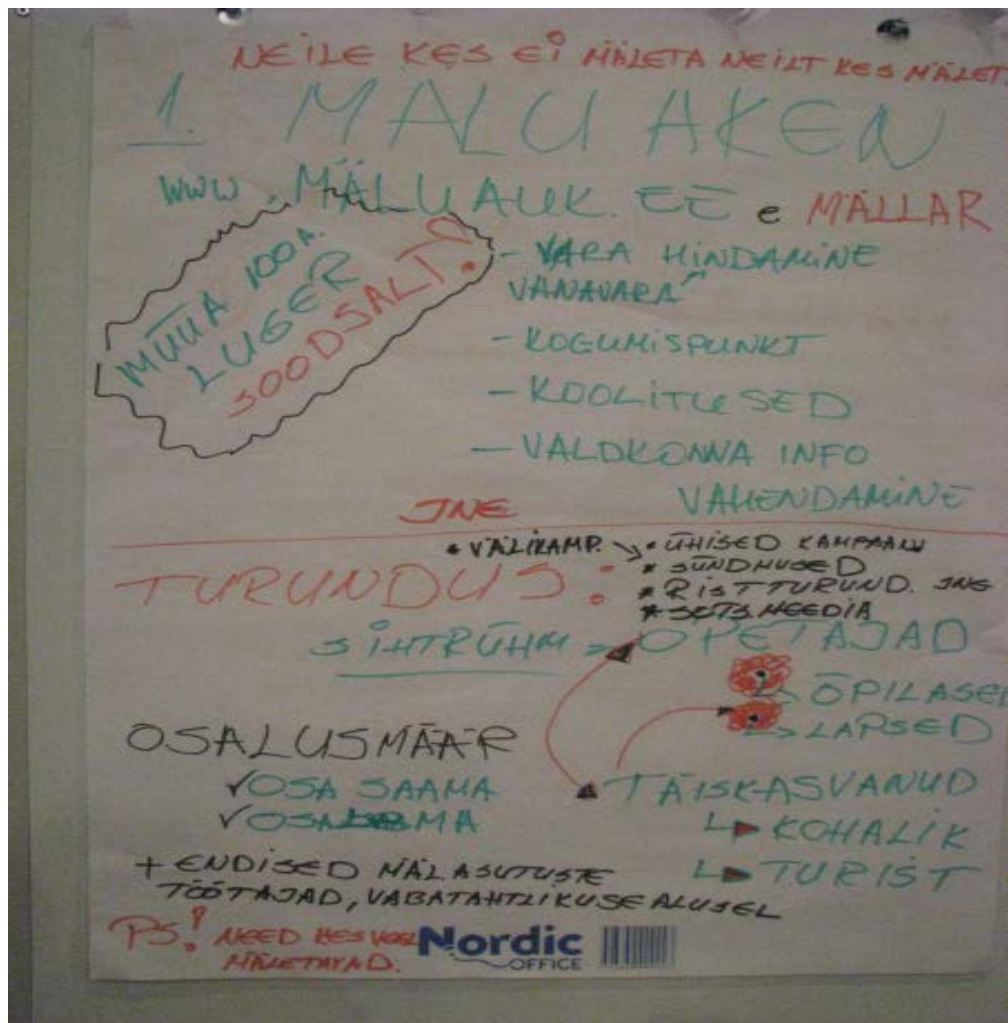
Lisa 6. Fotokroonika

Pilt 2 Mäluasutuste talveseminar Kääriku Spordi- ja puhkekeskuses. Foto/TÜ raamatukogu arhiiv

Pilt 3 Mäluasutuste talveseminar Kääriku Spordi- ja puhkekeskuses. Foto/TÜ raamatukogu arhiiv

Pilt 4 Talveseminaride ühe töögrupi mõttetöö tulemus. Foto/TÜ raamatukogu arhiiv

Pilt 5 Kirjandusfestivali Prima Vista avaüritus 9. mail. Foto/ TÜ arhiiv

Pilt 6 Prima Vista patroonide vestlusring „Võim ja vaim“. Foto/TÜ arhiiv

Pilt 7 Raamatukogu aastapäeva aktus. Foto/TÜ raamatukogu arhiiv

Pilt 8 Raamatukogu aastapäeva aktus. Foto/ TÜ raamatukogu arhiiv

Pilt 9 Raamatukogu aastapäeva piknik korp! Rotalia aias. Foto/TÜ raamatukogu arhiiv

Pilt 10 Open Accessi nädala raames korraldatud seminar. Foto/TÜ arhiiv

Pilt 11 Open Accessi nädala korraldajad koos välisesinejatega. Foto/TÜ arhiiv

Pilt 12 Raamatukogu 2. ja 3. lugemissaali pidulik avamine. Foto/TÜ arhiiv

Pilt 13 Raamatukogu renoveeritud lugemissaalid. Foto/TÜ arhiiv